

SamenGevat

Extra editie jaarverslag 2005 – vooruitblik 2006

Holland Rijnland blikt terug op 2005 en kijkt vooruit naar 2006

Wat heeft Holland Rijnland in 2005 bereikt? En welke projecten staan in 2006 op stapel? Daarvan wil deze speciale editie van SamenGevat een overzicht geven – zonder overigens compleet te willen zijn. Na de fusie van de samenwerkingsorganen Leidse Regio en Duin- en Bollenstreek in 2004 is in 2005 een stevig fundament gelegd voor de nieuwe regio Holland Rijnland. De regiogemeenten hebben nagedacht over de vorm en de inhoud van de samenwerking, enkele grote projecten opgestart en sommige al gedeeltelijk afgerond.

“Welke regio willen we zijn? Waar- mee wil onze regio zich profileren? Dat waren de onderwerpen van de nieuwjaarsbijeenkomst van 19 januari 2005 in het Scheltema-complex in Leiden. De bijeenkomst was het startschot voor een discussie over het profiel van de regio, die als een rode draad door het hele jaar liep en op 1 april een vervolg kreeg met een grote regiomanifestatie in Leiden. Circa 80 organisaties en instanties presenteerden zich op een grote markt. Onder leiding van voorzitter Lenferink discussieerden acht deskundigen over de richting die Holland Rijnland moet inslaan. In het najaar kreeg de profieldiscussie een vervolg met bijeenkomsten voor raadsleden. Langzaam tekende het profiel zich af. Holland Rijnland wil een krachtige regio zijn en volwaardig gesprekspartner van provincie en rijk; een goed gebied om te wonen en te werken, met de nadruk op kennisintensieve bedrijvigheid als life sciences en ruimtevaarttechnologie en een sterk bollencluster.

Maar de regiogemeenten bespraken ook de problemen op het gebied van wonen en infrastructuur. In mei vergaderde het Algemeen Bestuur over de tracékeuze voor de Rijnlandroute.

Voorschoten leverde een bijzondere bijdrage aan deze discussie in de vorm van een plan om de weg aan te leggen in een tunnel onder de Korte Vliet. Deze optie is nu als een volwaardige variant in de discussie opgenomen. In juni stond de woonruimteverdeling in de regio op de agenda. De Holland Rijnland-gemeenten kiezen voor één woningmarkt. Introductie van het begrip woonwaarde moet ervoor zorgen dat de doorstroming op gang komt. Gemeenten die willen bijsturen, hebben bovendien de mogelijkheid van lokaal maatwerk. Op financieel gebied is er in 2005 voor gekozen om in de programmabegroting veel scherper te formuleren welke maatschappelijke doelen de regio stelt en welke rol de regionale organisatie daarin speelt. Deze discussie krijgt in 2006 een vervolg.

In 2006 bouwt Holland Rijnland verder op wat in 2005 al is bereikt. De profieldiscussie gaat over in de struc-

tuurvisie voor de regio, die waarschijnlijk in 2007 gereed is. Voor de RijnlandRoute, de RijnGouweLijn-oost en west, het Offensief van Teylingen en een Groenfonds voor het veenweidegebied is in 2005 gestart met een investeringsstrategie, die dit jaar z'n beslag moet krijgen in afspraken met provincie en Rijk. Projecten als de RijnlandRoute en RGL vormen de kern van de ontwikkeling van de As Leiden-Katwijk, waarvoor begin januari de visie is gepresenteerd. Ook de discussie over woningbouw zal in 2006 weer de agenda beheersen. Het woningbouwconvenant, de woonvisie en de ontwikkeling van Valkenburg zijn de ingrediënten.

Overzicht

In deze SamenGevat een overzicht van enkele in het oog springende onderwerpen uit 2005. Op de volgende pagina's vindt u niet alleen feitelijke informatie, maar ook interviews met betrokkenen uit het werkveld. ■

Voorwoord

Een aantrekkelijk gebied om te wonen en te werken. Maar ook een krachtige partner en gesprekspartner van andere regio's, de provincie en de rijksoverheid. Dat is Holland Rijnland, de samenwerkingsregio van twaalf gemeenten in de Leidse regio en de Duin- en Bollenstreek. Met goed doordachte plannen en projecten zet Holland Rijnland alles op alles om zijn positie ook in de toekomst te versterken. Kennis, wetenschap en een sterk bollencluster zijn daarbij de speerpunten. Een deel van de plannen is in 2005 al gerealiseerd. Zoals een gemeenschappelijke woningmarkt voor alle regiobewoners. Andere plannen en projecten staan in de startblokken, zoals de opwaardering van de infrastructuur, de verfraaiing van het landschap en de uitbouw van recreatie en toerisme. Nog dit jaar wil Holland Rijnland daarover belangrijke afspraken maken met de provincie en het Rijk. In dit nummer van SamenGevat leest u waarmee de regio zich het afgelopen jaar heeft beziggehouden en welke plannen en projecten er de komende jaren op stapel staan. Ik wens u veel leesplezier! ■

Henri Lenferink, voorzitter Holland Rijnland

Regionale Structuurvisie

2005 heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van de discussie over het profiel van de regio en het opstellen van een regionale structuurvisie. Vragen als 'hoe wil de regio zich profileren', 'op welke economische sectoren moeten we ons richten' en 'moet Holland Rijnland een woon- of een werk-regio worden', stonden daarbij centraal. De discussie startte tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst op 19 januari 2005 in het Scheltemacomplex in Leiden. Deze bijeenkomst kreeg een vervolg op 1 april 2005 met de manifestatie 'Holland Rijnland in Actie' in het ROC in Leiden. Zo'n 80 regionale organisaties en instanties op het gebied van zorg, verkeer, milieu, onderwijs en werk presenteerden zich op een markt. Aan het eind van de dag discussieerden deskundigen uit politiek, bedrijfsleven en media onder leiding van voorzitter Henri Lenferink over de speerpunten voor het profiel van de regio. In het na-jaar werd de profieldiscussie voortgezet met een ronde onder de raadsleden. In diverse gemeentehuizen in de regio kwamen raadsleden bijeen om in een openhartige discussie hun mening over de toekomstvisie voor de regio te geven.

Tegelijk met de profieldiscussie startte het werk voor de Regionale Structuurvisie (RSV). Deze visie is een integraal richtsnoer voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en ingrepen in Holland Rijnland. De RSV vormt tevens de basis voor meerja-

rige gebiedsafspraken met de provincie Zuid-Holland en een partiële herziening van het Streekplan Zuid-Holland-West. In juni 2005 heeft het Algemeen Bestuur een Plan van Aanpak vastgesteld en zijn de werkzaamheden voor de RSV gestart. Op 31 oktober 2005 heeft onder grote belangstelling de officiële ambtelijke Startconferentie plaatsgevonden. Vervolgens zijn werkgroepen geformeerd en gestart. Op verzoek van de gemeenten is de gemeentelijke inzet verder teruggebracht dan eerder (juni 2005) afgesproken was.

Eind december 2005 zijn de eerste inventariserende bevindingen van de werkgroepen voor commentaar uitgezet bij de (deelnemende) gemeenten van Holland Rijnland, de provincie en VROM.

Tussentijds is tevens gewerkt aan een projectplan om alle processen en (deel-)producten zo goed mogelijk in beeld te brengen. Een belangrijk onderdeel hierbij is de communicatie van de diverse onderdelen van de RSV met de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten, de provincie Zuid-Holland, het Rijk en het maatschappelijk middenveld.

Het is de bedoeling, dat de gemeenteraden zich eerst over de RSV uitspreken, waarna het Algemeen Bestuur het plan midden 2007 vaststelt. ■

Contactpersoon: Jaap van Opstal, ☎ (071) 441 62 54

Cees Broeksma – Kamer van Koophandel

“Life sciences, ruimtevaart èn bollen speerpunten regio”

Holland Rijnland wil zich richten op kennisintensieve bedrijvigheid. Dat heeft echter alleen zin als de regio daarbij duidelijke keuzes maakt. Life sciences en ruimtevaarttechnologie liggen daarbij voor de hand. Maar volgens Cees Broeksma, directeur van de Kamer van Koophandel Rijnland, moet de regio zich niet tot deze sectoren beperken. Ook het bloembollencluster en het toerisme hebben zich de afgelopen decennia ontwikkeld tot sectoren waarin kennis essentieel is. Die kennis is volgens de Kamer-directeur een uitstekend exportproduct.

“Het is een modeverschijnsel geworden om te beweren dat je je als overheid vooral richt op kennisintensieve bedrijvigheid,” stelt Broeksma vast. “Er is geen gemeente die zal beweren dat ze zich inzet voor het binnenhalen van kennisarme bedrijven. Daarom moet je een concrete keuze maken, zodat duidelijker is wat je eigenlijk wilt. Doe je dat niet, dan is het een doelstelling die eigenlijk weinig zegt.”

Cees Broeksma is directeur van de Kamer van Koophandel Rijnland.

Onderschat

Broeksma vindt het vanzelfsprekend dat de regio kiest voor branches en bedrijfstakken die er al zijn en die een goede kans maken, zoals de life sciences en de ruimtevaarttechnologie. Maar wat de Kamer-directeur betreft moet de regio zich niet beperken tot deze 'Willie Wortel-bedrijven'. “De kennisniveaus van het bollen- en bloemencluster en het toerisme worden sterk onderschat. Dat is niet terecht. Op het gebied van teelt, veredelen, onderzoek, logistiek en het vermarkten van producten is enorm veel kennis aanwezig, die je nergens in de wereld aantreft. Logistiek is daarvan een goed voorbeeld. Dat gaat allang niet meer om het schuiven van dozen. Het gaat erom hoe je een bepaald product het juiste moment in de juiste verpakking op de juiste plaats krijgt. Ook het Nederlandse veilingstelsel is uniek. De kennis en ervaring die wij op dat

Cees Broeksma: “Keuzes maken.”

gebied hebben, zijn een prima exportproduct.” Ook de kansen van het toerisme

moeten volgens Broeksma beter worden benut. Het toerisme in de regio heeft zich de afgelopen decennia steeds meer ontwikkeld tot een bedrijfstak waarin kennis van door-slaggevend belang is. "We zitten in een transformatiefase. Het traditionele toerisme loopt terug. Congres- en cultuurtoerisme komen daarvoor in de plaats. Niches worden belangrijker. Dat vereist onderzoek en een geheel andere benadering van de markt. Het gaat ook om het bedenken van combinaties tussen verschillende vormen van toerisme."

De concurrentie met andere regio's is groot. Overal in Europa werpen steden en regio's zich op de kennis-industrie. Broeksma: "De positie van Leiden op het gebied van life sciences is sterk. In ons land staat Leiden aan de top en in Europa neemt onze regio een vooraanstaande positie in. Maar dat betekent niet dat we op onze lauweren kunnen rusten. We moeten alles op alles zetten om die toppositie te behouden. Niet alleen door een actief

acquisitiebeleid te voeren, maar ook door bedrijven die zich hier willen vestigen optimaal te faciliteren. Bijvoorbeeld met geschikte bedrijfsruimten, goede verbindingen en voldoende mogelijkheden voor het – tijdelijk – huisvesten van medewerkers. Het werven van buitenlandse bedrijven is een ingewikkeld proces en vraagt geduld. Gemeenten moeten daarom de verleiding kunnen weerstaan om grond die al lange tijd braak ligt te gelde te maken met woningbouw."

De keuzes voor bepaalde economische sectoren moeten worden vertaald naar ruimtelijke keuzes. In de plannen voor de As Leiden-Katwijk reserveert Holland Rijnland veel ruimte voor bedrijven en kantoren. Broeksma vindt het lastig hierover concrete uitspraken te doen. "Het zal duidelijk zijn dat er gezien het kleinschalige karakter van onze streek geen plaats is voor bedrijfsterreinen van 200 ha. Daarmee verpest je de ruimtelijke kwaliteit van onze regio. Maar ik vind het lastig om te zeggen hoeveel ruimte je dan wel moet re-

serveren. Misschien is er de komende jaren juist vrij weinig nodig. Kennisintensieve bedrijven hebben nu eenmaal een geringere behoefte aan ruimte dan traditionele productiebedrijven. Bij een productiebedrijf leidt groei van de activiteiten bijna automatisch ook tot een grotere behoefte aan ruimte." Bij kantoorruimte ligt de problematiek volgens Broeksma nog complexer. "Niet alleen door het huidige overschot op de markt, maar ook omdat niet altijd duidelijk is wat je onder een kantoor moet verstaan. Planologen tekenen graag bedrijventerreinen of kantoorparken op de kaart in, maar de grens daartussen wordt steeds vager. Een kantoor met alleen administratief personeel en een laboratorium van een life science-bedrijf zien er aan de buitenkant precies hetzelfde uit. Ook binnen een pand zijn productie en administratie vaak sterk gemengd. Ik denk daarom dat we veel meer moeten differentiëren. En onderzoeken waar behoefte aan is en daar concreet op inspelen." ■

As Leiden-Katwijk

As Leiden-Katwijk

In de As Leiden-Katwijk werken Holland Rijnland en de provincie Zuid-Holland nauw samen aan enkele projecten op het gebied van wonen, werken en mobiliteit in het verstedelijkte gebied langs de Oude Rijn tussen ruwweg de A4 en de kust bij Katwijk. Het gaat om zeven projecten: de Oostflank Leiden, Stedenbaan Zuidvleugel, het Leiden Centraal Project, de Rijn-GouweLijn, de RijnlandRoute, de Knoop Leiden West en de Locatie Valkenburg. Deze projecten zijn als keten nauw met elkaar verweven: ze zijn niet alleen (voorwaardelijk) verbonden, maar versterken elkaar ook. De As Leiden-Katwijk geeft handen en voeten aan het Programma van Afspraken van Holland Rijnland uit 2002. Met gebruikmaking van de bijzondere landschappelijke en cultuurhistorische eigenschappen van het gebied, probeert de As te komen tot een 'kwaliteits-sprong'.

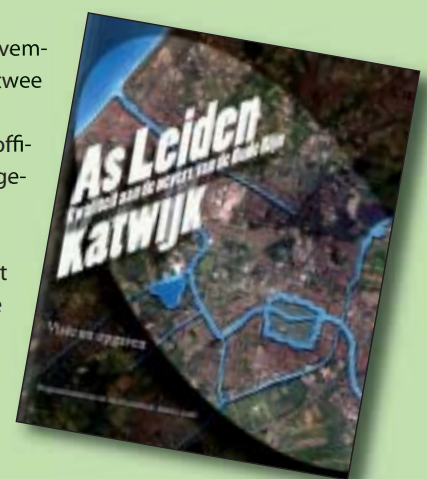
In 2005 heeft het projectbureau – samengesteld uit medewerkers van regio en provincie – zich ingezet voor de ontwikkeling van de visie voor de As. Voor enkele grote infrastructurele projecten van de As, met name de RijnlandRoute en de RijnGouweLijn heeft de regio een investeringsstrategie opgestart, die moet leiden tot afspraken met provincie en Rijk

over de verdeling van de kosten. Op 24 november 2005 en 12 januari 2006 zijn hiervoor twee conferenties georganiseerd.

In januari 2006 heeft het projectbureau officieel de visie voor de As Leiden-Katwijk gepresenteerd.

De nieuwe gemeente Katwijk ontwikkelt in nauw overleg met het Rijk, de provincie en de regio de locatie Valkenburg onder eigen regie. Na het bekend worden van de sluiting van het vliegveld werkt de gemeente de plannen uit voor onder andere woningbouw. ■

Kantooradres As Leiden-Katwijk:
Bargelaan 22, 2333 CT Leiden.
Contactpersoon: Willemijne Moes,
☎ (070) 441 85 06

overzicht 2005

Marc Jansen – Stichting Duinbehoud

“Groene en blauwe componenten mogen niet achterblijven”

Dat de ontwikkeling van de as Katwijk-Leiden ter hand wordt genomen, is voor Marc Jansen, directeur van de Stichting Duinbehoud, op zich niet verkeerd. “Het gebied biedt nu door een gebrek aan gemeenschappelijk beleid een rommelig aanzien.” Maar Jansen vreest dat de N11 (RijnlandRoute) het gebied, dat na de sluiting van Valkenburg vrijkomt, doormidden zal snijden en dat glastuinders worden uitgekocht om zich in de Elsgeesterpolder te vestigen. “Daarmee gaat een uniek weidegebied verloren.”

Marc Jansen is directeur van Stichting Duinbehoud, gevestigd in Leiden. Hij is betrokken geweest bij de discussies over de inrichting van Valkenburg, met name waar het gaat over de landschappelijke onderdelen.

Het gaat Jansen wat ver om de plannen voor de ontwikkeling van de As Leiden-Katwijk een ‘versterking van het landschap’ te noemen, zoals het programmabureau dat zelf doet. “De bebouwing van vliegveld Valkenburg legt een grote druk op de landschaps- en natuurwaarden in dit gebied. Het is noodzakelijk dat er voldoende wordt geïnvesteerd in de randen rondom het terrein. Je moet je altijd afvragen in hoeverre er hier sprake is van een verbetering, en niet alleen van een verbetering van een verslechtering. In hoeverre is het een echte kwaliteitsslag die je hier wilt bereiken?” Jansen geeft verder als voorlopige reactie op de visie van het projectbureau dat de uitwerking van de groe-

ne en blauwe componenten nogal vaag is. “Het is onze ervaring dat de verstedelijking in het algemeen wel goed wordt uitgewerkt in dergelijke plannen, en dat er vooral naar de woningbouwcomponent en de financiering daarvan wordt gekeken, maar dat de groene en blauwe componenten daarbij achterblijven.”

Bufferzones

Duinbehoud heeft als randvoorwaarden voor de ontwikkeling van vliegveld Valkenburg gesteld, dat er bufferzones tussen de bebouwing en de duinen komen, evenals een groene corridor van de duinen naar de Wassenaarse landgoeden. Ook moet de ecologische waarde van het Valkenburgse Meer worden versterkt. Recreatie, natuurwaarden en waterbuffering – om te voorkomen dat in zomermaanden vuil boezemwater instroomt – zijn daarbij de kernthema’s. De groene parkzones tussen duinen en woonwijken zijn bedoeld als recreatiegebied, waar mensen kunnen wandelen, sporten, mountainbiken of paardrijden. “Dat helpt om de stroom recreanten daar op te vangen, zodat deze minder geneigd zijn om de kwetsbare duinen in te trekken. We zien nu al, bijvoorbeeld bij de Zanderij en Rijnsoever in Katwijk, dat veel jeugd de duinen intrekt, met alle gevolgen vandien. Maar we zien ook dat er goede ervaringen zijn opgedaan met de aanleg van parken en recreatiegebieden langs de duinen.”

Doormidden snijden

De visie voor de As Leiden-Katwijk gaat inderdaad uit van een groene corridor tussen de duinen en Wassenaar, terwijl er ook een bufferzone tussen de duinen en de bebouwing wordt geprojecteerd. In de corridor die de Stichting Duinbehoud voor ogen staat is een belangrijke rol weggelegd voor twee gebieden die nu op het grondgebied van Vliegveld

Valkenburg liggen. Een van die gebieden ligt ten noordwesten van Het Valkenburgse Meer, een belangrijk recreatiegebied. Janssen: “De infrastructuur is een groot knelpunt in dit gebied. Onze grote angst is dat de N11-West rond het Valkenburgse Meer wordt aangelegd, waarmee het gebied in twee stukken wordt gesneden. Als de N11-west zo wordt aangelegd, zal het traject ook dwars door een nu bestaand belangrijk ecologisch gebied op het vliegveld lopen. Wij hopen dat het toch mogelijk zal blijken om de N11 aan te sluiten op het Transferium. Maar daar heb ik een hard hoofd in.”

Elsgeesterpolder openhouden

Duinbehoud ziet nog een negatieve ontwikkeling. “Wij zijn bang dat de verstedelijking van de As Katwijk-Leiden ertoe zal leiden dat glastuinbouwbedrijven worden uitgekocht en verplaatst naar de Elsgeesterpolder,” zegt Jansen. “Dat is het laatste grote open grasgebied rond Rijnsburg en Katwijk. Als deze polder wordt opgeofferd, en als hier ook nog een tweede ontsluitingsweg voor Katwijk zal worden aangelegd, dan gaat er een gebied met een grote ecologische waarde verloren. Het is een broedplaats voor weidevogels en hier komen zeldzame soorten als de patrijs en de goudplevier voor. Dat gebied moeten we tegen elke prijs behouden als open weidelandschap.” ■

Woonruimteverdeling, woonvisie, bouwscenario

In het Programma van Afspraken, dat ten grondslag lag aan de fusie van de samenwerkingsorganen Leidse Regio en Duin- en Bollenstreek, besloten de zestien gemeenten tot de vorming van een gemeenschappelijke woningmarkt en – met uitzondering van Katwijk, Noordwijk en Noordwijkerhout – tot het overdragen van de verordenende bevoegdheden over woonruimteverdeling aan het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland. Op de AB-vergadering van juni 2005 heeft dat voornemen zijn beslag gekregen. Dit betekende dat de regio daarmee bevoegd werd om de wettelijke richtlijnen voor woonruimteverdeling vast te stellen en uit te voeren. Katwijk, Noordwijk en Noordwijkerhout hebben de bevoegdheid bij zich gehouden. Maar nemen wel de door het AB vastgestelde verordening na besluitvorming van de eigen gemeenteraad over.

In de tweede helft van 2005 hebben regio, woningcorporaties en regionale huurdersorganisaties intensief samengewerkt aan de invoering van een regionaal woonruimteverdeelstelsel. Uitgangspunten hiervan waren het bevorderen van de dynamiek van de woningmarkt door de introductie van het begrip woonwaarde en de mogelijkheid van lokaal maatwerk. Als de woningmarkt wordt verstoord kan besloten worden tot maatregelen. De praktische uitvoering van het project was in handen van de Vereniging van Woningcorporaties Holland Rijnland. In het najaar zijn diverse pilots uitgevoerd waarbij klankbordgroepen met het nieuwe systeem mochten experimenteren.

De nieuwe Woonruimteverdeelverordening is op 1 januari 2006 in werking getreden. Begin mei 2006 moeten de eerste woningen met de nieuwe systematiek (Woonzicht.nl) worden verdeeld. Bij de voorbereiding van de woonruimteverdeelverordening is afgesproken deze in een later stadium verder te verbeteren en te monitoren.

Begin 2005 heeft de regio een convenant gesloten met provincie en Rijk voor de bouw van 14.600 nieuwe woningen in de regio. De regio ontvangt daarvoor een bedrag van 24.081.186 euro. Een groot deel gaat naar zogeheten herstructureringsprojecten. In de regio wordt 30 procent van de nieuwe woningen gebouwd in de sociale sector, de rest in Leiden en Katwijk, waar tussen de 20 en 30 procent in de sociale sector wordt gebouwd.

In de loop van 2005 is een begin gemaakt met het ontwikkelen van de visie op de gewenste ontwikkeling van de kwalitatieve vraag en aanbod van woonmilieus en een regionaal bouw- en herstructureringsprogramma. In 2006 wil de regio met de gemeenten verdere afspraken maken over "wie wat bouwt en wanneer". Einddoel zijn een Woonvisie en een Bouwscenario, die ook worden geborgd in de Regionale Structuurvisie. ■

Contactpersoon: Victor Klein, ☎ (071) 523 90 69

Johan de Greef – directeur Pago

“Woonwaarde prikkelt mensen om te verhuizen”

Op 1 mei gaat het nieuwe woningzoekstelsel Woonzicht officieel van start. Na een periode van vier maanden waarin woningzoekenden zich alleen konden inschrijven, koppelt het stelsel sinds die datum ook de zoekopdrachten van woningzoekenden aan vrijkomende woningen. “Starten op 1 april bleek helaas niet mogelijk, maar we zijn nu vol vertrouwen,” zegt Johan de Greef, die als directeur van de Hillegomse corporatie Pago nauw is betrokken bij de ontwikkeling van het stelsel.

Praktijksimulaties die we hebben gehouden, geven aan dat woningzoekenden inderdaad vinden dat ze eerder in aanmerking komen voor een nieuwe woning. En daar was het natuurlijk allemaal om te doen. Met het nieuwe stelsel willen we de doorstroming op de huurwoningmarkt een flinke impuls geven.”

Johan de Greef: “Met het nieuwe stelsel willen we de doorstroming een flinke impuls geven.”

Het afgelopen jaar is hard gewerkt aan de introductie van het nieuwe zoekstelsel. "In feite ging het daarbij om het omzetten van het Beslisdocument uit 2005 naar een stelsel dat precies doet wat in het Beslisdocument staat. Tot op het laatste moment hebben we tests gedaan om de laatste kinderziektes en bugs er uit te halen en de honderd corporatiemedewerkers op te leiden die met het stelsel gaan werken. Voor sommige woningzoekenden zal het nieuwe stelsel wellicht even wennen zijn, maar ik verwacht geen grote verassingen. In de woonkrant hebben we volop informatie over Woonzicht geplaatst. Ik denk dat iedereen zijn weg wel zal vinden."

Het nieuwe zoekstelsel biedt volgens De Greef ten opzichte van de oude situatie – krantenadvertenties en woonbonnen – drie nieuwigheden. "Allereerst kan een woningzoekende een zoekprofiel aanmaken waarin hij precies aangeeft aan welke kenmerken een nieuwe woning moet voldoen. Ten tweede kan een woningzoekende zelf bepalen hoe hij op de hoogte wordt gesteld van een passende woning. Dat kan per e-mail, sms of brief. Hoe nauwgezet het zoekprofiel, des te kleiner de kans dat er een passende woning beschikbaar komt. Hoe grover het

profiel, des te groter de kans dat je regelmatig aanbiedingen krijgt. In dit geval is geen nieuws dus slecht nieuws."

De derde nieuwigheid van Woonzicht is de introductie van het begrip woonwaarde. Dit is tevens een van de kernpunten van het nieuwe woonruimtezoekstelsel. De Greef: "Het begrip woonwaarde is een instrument dat we hebben ingevoerd om de doorstroming te bevorderen. Dankzij de woonwaarde van de achtergelaten woning komen woningzoekenden hoger op de wachtlijst. Ze sluiten niet meer achterin de rij aan en maken dus meer kans op een nieuwe woning. Dat moet mensen prikkelen om eerder te over te stappen naar een nieuw huis."

WOZ

De woonwaarde is het enige element van het nieuwe zoekstelsel waaraan in het voorbije jaar nog is gesleuteld. De Greef: "Woonwaarde is een uitdrukking voor de aantrekkelijkheid van een woning. Het was onze bedoeling die te baseren op het aantal reacties voor een bepaalde woning. Maar in de praktijk bleek dat nog niet te werken. Niet alleen omdat er geen historische gegevens over zijn, maar ook omdat het begrip sterk afhangt van het label dat je op een woning plakt. Het maakt nogal een verschil

of je eenzelfde woning aanbiedt als senioren- of als starterswoning. In overleg met ons adviesbureau zijn we vervolgens op het idee gekomen de WOZ-waarde van een woning als uitgangspunt te nemen voor de woonwaarde. Dat bleek in de praktijk uitstekend te werken. Het heeft bovendien allerlei voordelen. De WOZ-waarde is openbaar en algemeen aanvaard, en je hebt een duidelijk omschreven begrip waartegen je eventueel beroep kunt aantekenen. Bovendien heeft elke afzonderlijke woning in Nederland een WOZ-waarde. Dat maakte de keuze voor deze grootte wel heel aantrekkelijk."

Gehecht

Met de introductie van Woonzicht wordt Holland Rijnland één grote woningmarkt. Eisen voor binding aan een bepaalde plaats, maar ook eisen voor inkomen of gezinssamenstelling komen te vervallen. "Voor sommige mensen zal de mogelijkheid om elders in de regio te gaan wonen wellicht ook een prikkel zijn om sneller te verhuizen," zo denkt De Greef. "Maar het zal wel een aantal jaren duren voordat er merkbare migratiestromen op gang komen. Dat blijkt ook in andere regio's met nieuwe woonruimteverdelingsstelsels. Mensen zijn nu eenmaal sterk gehecht aan hun woonplaats." ■

Marjo Visser – voorzitter koepel woningcorporaties

"Meer onderzoek naar gewenste woonvormen"

Aan welke woonmilieus er in de toekomst behoefte is, kan Marjo Visser, directeur van de Leidse woningbouwvereniging De Sleutels van Zijl en Vliet en voorzitter van de Vereniging van Woningcorporaties Holland Rijnland (VWHR), niet precies zeggen. Simpelweg omdat er nog geen goed onderzoek naar is gedaan. Zij heeft echter de indruk dat er in de Duin- en Bollenstreek vooral behoefte is aan betaalbare huisvesting voor starters en dat Leiden meer ruimte moet bieden voor middengroepen met kinderen. Ook de groeiende groep vitale en actieve ouderen verdient meer aandacht.

"Het afgelopen jaar heeft de VWHR de aandacht geheel gericht op de introductie van het nieuwe woningzoekstelsel Woonzicht.nl. Aan het opstellen van een visie op de huurwoningenmarkt in de regio zijn we nog niet toegekomen," zegt voorzitter Visser. "Op dit moment buigen we ons over de vraag op welke andere onderwerpen we onze krachten kunnen bundelen. We zijn het inmiddels eens over samenwerking op het gebied van de sociale agenda, zoals daklozenopvang, begeleid wonen en tweedekansbeleid.

Of we ons ook met ruimtelijke ordening moeten bezighouden is nu nog volop in discussie."

Bijdrage

Visser zegt de ontwikkeling van een regionale woonvisie van harte toe te juichen. "De provincie en de gemeente Leiden hebben al een eigen visie opgesteld. Nu wonen en ruimtelijke ordening op het platform van Holland Rijnland zijn gelegd, is het niet meer dan logisch dat de regio met een eigen visie komt. Wij willen daar graag een inhoudelijke

Marjo Visser is directeur van de Leidse corporatie De Sleutels van Zijl en Vliet en voorzitter van de Vereniging van Woningcorporaties Holland Rijnland. Zij was nauw betrokken bij de ontwikkeling van Woonzicht.

bijdrage aan leveren. Uitgangspunt is voor ons in elk geval dat de regionale visie naadloos moet aansluiten op die van de provincie. Wij willen dus bij nieuwbouw vasthouden aan een verdeling van 30 procent sociale woningbouw en 70 procent markt-woningen buiten Leiden en een verhouding 20-80 procent in Leiden. We hopen dat de gemeenten in Holland Rijnland zich daaraan houden. Dat is op dit moment niet altijd het geval. Helaas is het samenwerkings-orgaan bij gebrek aan sancties juridisch niet sterk genoeg om deze verdeling dwingend op te leggen."

Gat

Ook bij het opstellen van de Leidse woonvisie is het volgens Visser niet gelukt uitgebreid onderzoek te doen naar de woonmilieus waaraan de komende jaren behoefte is. Toch heeft zij wel ideeën over waaraan in de regio de komende jaren behoefte is. "In de Duin- en Bollenstreek is – net als elders in Nederland – een grote vraag naar betaalbare woningen voor starters. Jongeren trekken nu vaak weg. Dat is ook de reden dat de vergrijzing daar harder gaat dan in Leiden. De stad Leiden kampt met het vertrek van veel mensen in de gezinsvormende fase die best in de stad willen wonen, maar geen geschikte woning kunnen vinden. Er zit op dit moment een groot gat tussen goedkope huurwoningen en dure koopwoningen. Daarom komen gezinnen die een wooncarrière willen maken al snel terecht in een van de randgemeenten. Omdat de bouw mogelijkheden in de stad be-

Marjo Visser: "Wij willen graag een inhoudelijke bijdrage leveren aan een woonvisie."

perkt zijn, proberen we daar als Sleutels van Zijl en Vliet iets aan te doen door huurwoningen via een Koopgarant-constructie aan de man te brengen. Daarbij maken we gebruik van Woonzicht.nl, zodat de woningen terecht komen bij de groep waarvoor ze zijn bedoeld. Dit komt ook de doorstroming ten goede."

Gedifferentieerd

Ook het ontwikkelen van nieuwe vormen van ouderenhuisvesting verdient volgens Visser meer aandacht. "Wij zijn geneigd om bij het woord 'oudere' te denken aan behoeftig of gehandicapt, maar dat is niet terecht. Er is een groeiende

groep vitale ouderen die niet meer werkt en de oude dag op een actieve manier doorbrengt. Woon-zorgcombinaties zijn aan hen niet besteed. Het idee van 'seniorensteden', zoals onlangs voor Valkenburg is geopperd, is in dat licht een doorbraak in het denken hierover. De woonvraag van ouderen is in elk geval veel gedifferentieerder dan we tot nu toe dachten. Het is goed als we daar meer onderzoek naar doen. Zeker nu de babyboom-generatie op het punt staat met pensioen te gaan." ■

Marije Dronkers – Federatie huurdersorganisaties

"Jammer dat belangrijke punten niet zijn overgenomen"

"Wij hopen dat de keuze voor de WOZ als basis voor de woonwaarde tijdelijk zal zijn. Zodra het systeem een paar jaar werkt moet alsnog de gemiddelde inschrijfwaaarde bepalend worden." Dat zegt Marije Dronkers van de Federatie van Huurdersorganisaties in Leiden en Omstreken. De organisatie betreurt het verder dat enkele voor huurders belangrijke punten niet zijn overgenomen. "Daarbij denk ik met name aan de woningkrant, het afschaffen van de passendheids- en inkomenseisen, het verschuiven van de senioren-grens van 55+ naar 65+ en de introductie van jaarlijkse herinschrijvingskosten."

Dronkers: "We wachten af hoe het nieuwe systeem gaat werken en hopen natuurlijk dat Woonzicht de verwachte positieve resultaten oplevert!" ■

Wim de Leeuw en Frans Jansen – De Leeuw Makelaardij

“Markt voor koopwoningen vraagt om maatwerk”

Frans Jansen (l.) en Wim de Leeuw: “Maatwerk leveren.”

“Er is geen sprake van een eenduidige woningmarkt in Holland Rijnland. De vraag naar koopwoningen loopt per gemeente en zelfs per wijk sterk uiteen. Als de overheid iets wil doen aan de woningbehoefte in de regio, kan daarom niet worden volstaan met een bepaald type woning. Men zal maatwerk moeten leveren, geheel afgestemd op de vraag van de markt.” Dat zegt Wim de Leeuw, directeur van De Leeuw Adviesgroep in Rijnsburg, met negen vestigingen en 120 medewerkers de grootste woningmakelaar in de regio Holland Rijnland, Alphen aan den Rijn en de Haarlemmermeer.

De Leeuw heeft de afgelopen maanden uitgebreid onderzoek gedaan naar trends en karakteristieken van de koopwoningmarkt in de regio. Het bedrijf heeft onder andere vraag en aanbod, prijzen en verkoopperiode vergeleken in zijn werkgebied, en in het bijzonder in de gemeenten Alphen aan den Rijn, Alkemade, Rijnwoude, Hoofddorp, Katwijk, Alkemade, Leiden en Teylingen. Daarbij is een onderverdeling gemaakt in tussenwoningen, hoekwoningen, twee-on-

der-een-kap-woningen, vrijstaande woningen en appartementen. Op dit moment buigt De Leeuw Makelaardij zich nog over de cijfers. In de tweede helft van april verschijnt een brochure met de officiële resultaten. “Wij werken regionaal, het is voor ons dus belangrijk om de woningmarkt goed te kennen,” zegt De Leeuw over de aanleiding voor het onderzoek. “Bovendien krijgen wij als regionaal marktleider veel vragen van bouwers, gemeenten, corporaties en projectontwikkelaars over trends op de koopwoningmarkt. Men verwacht van ons simpelweg een visie op dat gebied.”

Volgens directeur Frans Jansen zijn in de voorlopige cijfers twee duidelijke ontwikkelingen zichtbaar. Allereerst ligt de gemiddelde prijs van koopwoningen in Holland Rijnland hoger dan elders in Nederland en ten tweede zijn er grote lokale verschillen. “De gemiddelde woningprijs in Nederland is 200.000 euro. In ons werkgebied loopt dat uiteen van 213.000 euro in Alphen aan den Rijn tot 280.000 euro in Noordwijk. In Leiden is het gemiddelde 253.000, in de Bollenstreek 250.000. Maar binnen de Bollenstreek zie je ook weer grote verschillen. In Hillegom is het gemiddelde 228.000 euro. Woningen staan daar ook langer te koop. Waarschijnlijk komt dat niet alleen door het grote aanbod van nieuwbouwwoningen in Nieuw-Vennep, maar spelen ook het beperkte voorzieningenniveau en het imago van Hillegom hierbij een rol.”

In de regio Leiden behoort Oegstgeest tot de duurere gemeenten. “Met name appartementen in de hogere prijsklasse verkopen daar goed,” zegt De Leeuw. “Oudere appartementen, vaak in de lagere prijsklassen, staan wat langer te koop, maar oefenen daardoor wel een grote aantrekkingskracht uit op starters uit Katwijk en Rijnsburg, die in hun eigen plaats niet aan een betaalbare woning kunnen komen. Zodra die

jongeren echter voldoende geld hebben, keren ze vaak weer terug naar hun geboorteplaats.”

De woningmarkt in Leiden is volgens De Leeuw ‘uit balans’. “Met name aan de bovenkant van de markt zijn er grote tekorten. Er is erg veel vraag naar duurere twee-onder-een-kapen vrijstaande woningen, maar die zijn er bijna niet. Ik kan me voorstellen dat het niet politiek correct is om te pleiten voor de bouw van huizen voor de rijken, maar men moet hier absoluut meer oog voor hebben. De woningmarkt in Leiden zit muurvast. Met een groter aanbod aan dure woningen ontstaan verhuisketens, waardoor ook in de lagere prijsklassen weer woningen beschikbaar komen.”

Starters hebben het overal in de regio moeilijk. Daarmee vormt Holland Rijnland volgens Jansen geen uitzondering op andere regio's in de Randstad: “Ondanks de lage rentestand zijn de gemiddelde woningprijzen voor starters vaak te hoog. Appartementen in de lagere prijsklassen zijn bijna het enige wat zij zich nog kunnen veroorloven. Dat geldt zeker voor alleenstaanden. We zien dan ook dat de meeste starters op de koopwoningmarkt tweeverdieners zijn.”

Algemeen recept?

De regio wil tot 2020 33.000 nieuwe woningen bouwen. Dat aantal kan volgens De Leeuw alleen een bijdrage leveren aan het oplossen van het woningtekort als er gedifferentieerd en gevarieerd wordt gebouwd. “De verschillen in de regio zijn groot. Katwijk en Hillegom liggen beide in de Bollenstreek, maar je spreekt wel over totaal verschillende woningmarkten. In Leiden is er veel vraag naar duurere woningen, maar in andere gemeenten is juist weer behoefte aan goedkopere huizen. Gemeenten moeten maatwerk leveren, afgestemd op de vraag uit de markt. Een algemeen recept dat men overal kan toepassen werkt niet.”

Offensief van Teylingen

Het Offensief van Teylingen komt voort uit het zogeheten Pact van Teylingen, waarin de bollengemeenten, de provincie Zuid-Holland, het waterschap, natuurorganisaties en de marktpartijen zich hebben verenigd om het bollengebied te beschermen tegen inbreuken van buitenaf. Het Offensief ging in 2004 van start met zes modules. In 2005 zijn er twee modules toegevoegd:

1. Bedrijventerrein Pastoorlaan Hillegom (inmiddels stopgezet).
2. Uitbreiding/verbetering toeristische mogelijkheden tentoonstelling Keukenhof.
3. Bedrijventerrein Delfweg Noordwijkerhout.
4. Ruïne van Teylingen Voorhout.
5. Vinkeveldpolder Noordwijk.
6. Trappenberg-Kloosterschuur Rijnsburg.
7. Recreatief Netwerk landgoed Keukenhof.
8. 'Open venster' Hillegom.

Het jaar 2005 is onder meer besteed om een aantal bestuurlijke obstakels in de modules op te lossen. Hierbij zijn enige opmerkelijke resultaten behaald. Concrete uitvoering ging echter nog

moeizaam. Wel kon eind 2005 het eerste Offensief-keurmerk worden afgegeven voor een bedrijfsinitiatief. In december 2005 heeft de Stuurgroep met het rapport 'De balans van het Offensief' verslag gedaan van de bevindingen tot nu toe. Het regionaal draagvlak voor het Offensief is groot. De Stuurgroep Pact van Teylingen stelde in december 2005 vast dat het Offensief moet worden voortgezet, maar wel een tandje sneller. Op 14 februari 2006 stond de balans centraal op het drukbezochte wintercongres Pact van Teylingen in Noordwijkerhout.

Het Offensief is ook een oplossing voor een van de belangrijkste knelpunten van het Pact van Teylingen. Het Pact is defensief van aard en wordt door sommigen ervaren als een harnas: sterk naar buiten, maar knellend naar binnen. De oplossing heet ontwikkelingsplanologie, waarbij de partijen van het Pact door middel van een gebiedsgerichte en ontwikkelingsgerichte aanpak streven naar behoud en (re-)vitalisering van het bollencomplex en het landschap. ■

Contactpersoon: Frank Zaalberg, ☎ (071) 523 90 44

Offensief van Teylingen: versterking bollencluster en verbetering landschap

Versterking van het bollencluster en verbetering van het landschap. Dat zijn de doelen van het Offensief van Teylingen, dat anderhalf jaar geleden in gang is gezet. Na een aarzelende start, is het Offensief nu goed op gang gekomen. Dat is onder andere te danken aan de introductie van ontwikkelingsplanologie. Een relatief nieuwe methode die bedrijven meer ruimte moet geven binnen de strenge regels van het Pact, die soms worden ervaren als een 'harnas'.

Het Offensief komt voort uit het Pact van Teylingen dat in maart 1996 door negen van de tien gemeenten in de Duin- en Bollenstreek is ondertekend. Later hebben ook de laatste bollenstreekgemeente en de Leidse Regio hun handtekening onder het Pact gezet. In acht modules werkt de regio aan het versterken van de bollensector en de verbetering van het landschap. In de praktijk blijkt de uitwerking van de modules minder snel te gaan dan vooraf gedacht. Volgens Marcel Vissers, als 'boegbeeld' betrokken bij de uitwerking van het Offensief, komt dat vooral omdat de problematiek

behoorlijk complex is. Ook de processen op zich nemen meer tijd in beslag dan gedacht. "Maar we hebben zeker vooruitgang geboekt," zegt Vissers.

"Veel partijen ervaren de strikte regels van het Pact als een 'harnas', waarin maar weinig bewegingsruimte is. Met ontwikkelingsplanologie probeert het Offensief hier een oplossing voor te vinden. Het zoekt naar mogelijkheden binnen de bestaande regels, zonder de noodzakelijke bescherming overboord te zetten." Volgens Vissers is ontwikkelingsplanologie een relatief nieuwe methode, die nog maar op enkele plaatsen in het land is toegepast. "Het vergt een omslag in het denken. Het is niet meer zo dat de overheid een plan maakt en oplegt aan de betrokken partijen. Het werkt andersom. Vanuit de uitgangspunten van versterking van het bollencluster en verbetering van het landschap proberen we met alle belanghebbenden tot concrete oplossingen te komen," aldus Vissers. In de praktijk komt het erop neer dat plannen die niet direct voldoen

Marcel Vissers: "Problematiek is complex."

aan de strenge eisen van het bestemmingsplan, maar wel in overeenstemming zijn met de uitgangspunten van het Offensief, van de Stuurgroep Pact een 'Keurmerk' kunnen krijgen. Volgens Piet Jan Visser, als gebiedsontwikkelaar in dienst bij Holland Rijnland, kun je dit keurmerk het best opvatten als een zwaarwegend positief advies over het plan. "De Stuurgroep laat weten dat het plan weliswaar de bestaande grenzen overschrijdt, maar verder prima past

Gebiedsontwikkelaar Piet Jan Visser op bezoek bij Sjors en Sandra van der Hulst.

binnen de criteria van het Offensief en daarom uitvoering verdient.”

Tot nu toe hebben zo'n vijftien bedrijven zich aangemeld voor een 'bedrijfsmodule'. Een goed voorbeeld daarvan is de Voorhoutse bloemenkwekerij Van der Hulst-Wiranda. Dit bedrijf krijgt toestemming zijn kassen uit te breiden in ruil voor de sloop van een oude kas in Noordwijkerhout.

Bijdragen

Volgens 'boegbeeld' Vissers is het de bedoeling de investeringsmogelijkheden van het bedrijfsleven optimaal te benutten voor de doelstellingen van het Offensief. Bij de

complexere modules zijn financiële bijdragen van de Holland Rijnland-gemeenten echter onontkoombaar. "Daarom wil de regio dit jaar over de verdeling van de kosten van enkele grote projecten – inclusief het Offensief – afspraken maken met Rijk en provincie. Dat moet leiden tot een 'Pot van Teylingen', waaruit financiële bijdragen aan de modules kunnen worden betaald. "We zullen de opbrengstmogelijkheden van de modules optimaal benutten. Maar we moeten ervoor waken dat we de kosten niet alleen afwentelen op extra woningen. Dat kan ten koste gaan van de uitgangspunten van het Offensief." ■

Natuur en landschap

overzicht 2005

Natuur en milieu

De algemene beleidsdoelstellingen van het regionaal landschapsbeleid liggen verankerd in het Programma van Afspraken. De regio stelt zich tot doel om de beleidsagenda van provincie en regio op het gebied van natuur en landschap jaarlijks zoveel mogelijk af te stemmen en gezamenlijk tot een meerjaren investeringsprogramma te komen voor de aankoop, inrichting en beheer van natuurgebieden. Dat heeft in 2005 al deels plaatsgevonden in de vorm van het project Zuidvleugel Zichtbaar Groener (ZZG). In 2006 maken provincie en regio concrete afspraken met de gemeentebesturen over de uitvoering van dit project.

Zuidvleugel Zichtbaar Groener is een project van de provincie Zuid-Holland en vijf regio's en heeft tot doel de komende jaren 4.200 hectare nieuwe gebieden voor openlucht recreatie aan te leggen. Daarmee wil de provincie de leefkwaliteit en het vestigingsklimaat in de Zuidvleugel verbeteren. Holland Rijnland neemt 330 ha voor z'n rekening. Met de aankoop en inrichting hiervan is een bedrag gemoeid van 35 miljoen euro. De regio en gemeenten betalen hiervan 600.000 euro. Ook de provincie betaalt een evenredig deel. Het Rijk betaalt met 29 miljoen euro het grootste deel.

Holland Rijnland is ook zijdelings betrokken bij het project Haarlemmermeer Groen. Dit project Haarlemmermeer Groen heeft tot doel 2.000 hectare groen en veel fiets- en wandelpaden te ontwikkelen in en rond de Haarlemmermeer. Het hoe en waarom zijn vastgelegd in het zogeheten Raamplan Haarlemmermeer Groen. De uitvoering van de projecten vindt plaats in vijftien afzonderlijke deelprojecten.

Eind 2005 heeft de provincie Zuid-Holland de aandacht van de regio gevraagd voor het onderwerp luchtkwaliteit. Dat heeft in december 2005 geresulteerd in een intentieovereen-

De Weipoort, Zoeterwoude

komst. De uitwerking hiervan vindt plaats in 2006. De overeenkomst is enerzijds van belang om eventuele problemen op het gebied van luchtkwaliteit in de regio Holland Rijnland in beeld te brengen en anderzijds om provinciale en rijks gelden op tijd veilig te stellen. Hiermee moet het stagneren van bouw- en infraprojecten worden voorkomen.

In 2005 heeft de regio een rol gespeeld bij het in kaart brengen van de regionale waterproblematiek. Begin 2005 is hiervoor de intentieovereenkomst Regionaal Bestuursakkoord Water getekend. In de loop van 2005 is de uitwerking van het akkoord in vertraging geraakt, omdat een aantal participanten onvoldoende aandacht gaf aan de uitwerking van de intentieovereenkomst. Holland Rijnland heeft in 2005 vooral secretariële werkzaamheden verricht. In 2006 dient de rolverdeling tussen de partijen nadrukkelijk te worden besproken.

In 2005 heeft Holland Rijnland eenmalig deelgenomen aan twee projecten voor onderzoek naar twee verschillende Gebiedsfondsen voor het behoud van het Groene Hart: Oud Ade en Wijk en Wouden. In 2006 wil de regio bekijken of zij hier verdere taken heeft. ■

Contactpersoon: Coen Brakel, ☎ (071) 523 90 42

Jan Hoogeveen – Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging

“Bollenteelt en natuurbeheer gaan goed samen”

Is het opkopen van de graslanden in de Bollenstreek en het omzetten tot bollengrond een goede zaak? Jan Hoogeveen, voorzitter van de Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging “Geestgrond” denkt van wel. Het biedt niet alleen soelaas voor de bollentelers, maar kan wellicht ook een bijdrage leveren aan het woningbouwprobleem en het natuurherstel in de regio. “Bollenteelt en natuurbeheer hoeven niet met elkaar in tegenspraak te zijn. Die gaan zelfs heel goed samen.”

Jan Hoogeveen: “Het is een positieve manier van promotie voor het vak.”

Jan Hoogeveen is bollenteler in Hillegom en voorzitter van de Agrarische Natuur en Landschapsvereniging Geestgrond, een van de partijen in het Pact van Teylingen.

Hoogeveen: “Het plan voor het opkopen van de resterende veeteeltbedrijven in onze regio is al eerder bedacht. Dankzij Jan de Jong van de LTO staat het nu opnieuw op de agenda. De timing is uitstekend. Niet alleen de bollensector kampt met uitbreidingsproblemen, ook de veeteelt in de regio heeft nauwelijks groeimogelijkheden. Er zal wel een goede opkoopregeling moeten komen. De veeteeltbedrijven zijn nu nog gezond. Die kun je niet zomaar sluiten. En de sector zal zelf initiatief moeten tonen. Dat biedt de meeste kans op succes. Een veehouder die nu besluit te verhuizen, kan elders waarschijnlijk een beter en groter bedrijf starten dan in onze regio.” De grond die met verhuizing van veeteeltbedrijven vrijkomt, moet volgens Hoogeveen niet alleen worden gebruikt voor bollenteelt, maar ook voor woningbouw en natuur. “Jongeren trekken nu massaal weg. Voor het voorzieningenniveau van de streek is het belangrijk dat er ook voor hen nieuwe woningen zijn. Als we rond de bestaande kernen bouwen, gaat de woningbouw ook niet ten koste van grote arealen bollengrond.”

Imago

De bollensector kampt volgens Hoogeveen op het gebied van natuur en milieu met een slecht imago. Dat is volgens hem vooral te danken aan de milieu-organisaties, die twintig jaar geleden het gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen in de bollensector aan de kaak stelden.

“Er werden voorheen inderdaad meer bestrijdingsmiddelen gebruikt dan nu. Maar ook toen viel de verontreiniging best mee. Ons bedrijf, dat toen nog was gevestigd in Wasse-naar, heeft meegeedaan aan een twee jaar durend milieu-onderzoek. De fosfaat die men in de sloten vond, bleek afkomstig uit een veenlaag op tien meter diepte en was dus niet het gevolg van uitbundig kunstmestgebruik. De milieu-acties hebben wel effect gehad. Voor intensieve hyacinthenteelt moest men vroeger de grond ontsmetten. Nu past men veel meer wisselteelt toe. We zijn zelf voor deel overgestapt op de teelt van biologische bollen. Dat gaat op zich goed, maar het is een kleine markt. De consument kiest toch vaker voor een gewone bol dan voor de iets duurdere biologische bol.”

Kleinschalig

De Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging “Geestgrond” is opgericht in 1999. De organisatie telt 62 leden, waarvan 28 bedrijven. Hoogeveen: “We richten ons vooral op kleinschalige projecten, waarmee we op een betrekkelijk eenvoudige manier

de natuurwaarden van het agrarisch landschap in de streek kunnen bevorderen. Zo doen we aan de aanplant van hagen, heggen en houtwallen en houden we elk jaar een bollenvogelproject, waarbij we de broedparen in de bloemenbedden tellen. Er komen in onze regio veel bijzondere vogels voor die elders in Nederland zeldzaam zijn geworden, zoals de leeuwerik en de patrijs. Veel mensen hebben daar geen flauw benul van.”

Positief

Volgens Hoogeveen hebben niet alleen de vogels in het bollengebied baat bij het project, maar ook de bollensector zelf. “Het is een positieve manier van promotie voor het vak en een bevestiging van het unieke karakter van de Bollenstreek. Dat geldt ook voor ons hagenproject. Dankzij de inzet van vrijwilligers en subsidies van de regio kunnen we de bollenstreek op eenvoudige wijze en tegen lage kosten een stuk fraaier maken. Ook voor de deelnemers is het interessant. Het is de simpelste methode om iets aan je eigen leefomgeving te verbeteren. Als je zelf niets doet, gebeurt er ook niets.” ■

“De polder moet van de stad worden”

Laaggelegen veenweiden, uitgestrekte polders, fraaie luchten en een diversiteit aan vogels. Slechts weinig inwoners van Holland Rijnland zullen na het lezen van deze beschrijving denken aan het Groene Hart. Dit natuurgebied, ongeveer even groot als de Veluwe, kampt volgens bioloog Ed Cousin dan ook met een serieus imago probleem. Om het Groene Hart te bewaren voor de toekomst moet daar volgens hem snel verandering in komen.

Ed Cousin is bioloog en voorzitter van de Stichting Grote Polder Groene Hart.

“De polder moet van de stad worden”, legt Cousin uit. “Als stellingen het besef krijgen dat het Groene Hart belangrijk is voor hun dagelijkse welzijn, win je al een heleboel. Dan zeggen ze eerder: blijf er vanaf.” Om deze opmerking kracht bij te zetten, wijst hij naar de weilanden achter zijn woonboerderij in Zoeterwoude. Afgezien van een grote bierbrouwerij is het landschap onbedorven. “Kerkuilen, grutto’s, wulpen, lepelaars en ooievaars. Ze huizen hier allemaal.”

Tegenpool

Cousin, voorzitter van de stichting Grote Polder Groene Hart, begrijpt dat hij met sterkere argumenten moet komen om mensen enthousi-

ast te krijgen. Niet iedereen is, zoals hij, een vogelliefhebber. “Het is van wezenlijk belang dat de stad een tegenpool heeft. Mensen trekken in de weekeinden weg om rust te vinden, maar vergeten dat het Groene Hart die mogelijkheid biedt. De landschappen die kunstenaars hier honderden jaren geleden schilderden, bestaan nog steeds. En die schilderijen zijn wereldberoemd.”

Wandelroute

Om dit besef te laten groeien heeft zijn stichting in samenwerking met een agrarische natuurvereniging en de omliggende gemeentes een wandelroute van twintig kilometer uitgestippeld. “Dat versterkt de band tussen stad en land. Mensen verdienen geld in hun woonplaats en kunnen hier terecht voor hun rust. Laat de stedelingen gebruikmaken van het gebied.”

Cousin denkt dat deze voorgekauwde route eventuele drempelvrees wegneemt. “Tussen Zoeterwoude en Alphen aan den Rijn zijn zeventien ingangen naar het Groene Hart. Bijna niemand weet die te vinden. Ik kan me dat indenken. Toen ik nog

in de Bollenstreek woonde, kende ik het Groene Hart nauwelijks. Ik dacht alleen als ik deze kant op keek: wat ligt er achter de A4?”

Medewerking

Zonder de medewerking van de omliggende gemeentes en de provincie Zuid-Holland zijn dergelijke initiatieven nutteloos. Als snelwegen, windmolens of spoorlijnen klakkeloos worden aangelegd, gaan de specifieke eigenschappen van het Groene Hart verloren. “Natuur, rust, ruimte en een verscheidenheid aan dieren. Ook het zien van de horizon en de belevenis van ‘donker’ is belangrijk. De oplossing is eenvoudig: bouw verstandig en beperk de lichtvervuiling door het plaatsen van ‘slimme’ lantaarnpalen.”

Streekproducten

Cousin heeft ook plannen om de streekproducten uit het Groene Hart beter onder de aandacht te brengen. “Goudse en Boeren-Leidse kaas zijn wereldberoemd. In het buitenland hechten ze meer waarde aan dit soort producten. In Zwitserland en andere Europese landen kan je aan het etiket zien waar een kaas is gemaakt. Wij zijn veel minder streekbewust. Maar bedenk goed, zonder deze polders bestond onze befaamde kaas niet.”

Cousin zoekt momenteel naar een gelegenheid waarop boeren deze zogeheten slow food-producten aan mensen in de stad kunnen laten zien. “Dan weten ze waar de spullen die ze eten, vandaan komen. Misschien is het een idee om een kaasdag te organiseren, bijvoorbeeld bij de Waag in Leiden. Dergelijke activiteiten zijn echt nodig. Als je het Groene Hart wilt behouden, moeten de mensen dat zelf willen. Onbekend is onbemind. Onbegrijpelijk. Mensen schrijven en lezen boeken over regenwulpen, terwijl die vogels om de hoek leven. Als het moet, kunnen ze er in een rolstoel naartoe.” ■

Samenwerking met Milieudienst West-Holland

Voor diverse taken op het gebied van milieu werkt Holland Rijnland nauw samen met de Milieudienst West-Holland. Daarbij gaat het om:

Regionaal Service Punt Handhaving Holland Rijnland (SEPH) – Sinds de fusie van Leidse Regio en de Duin- en Bolleestreek is er één Servicepunt handhaving en één handhavingprogramma voor Holland Rijnland.

Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid Holland Rijnland 2006-2010 – VROM stelt gedurende vijf jaar geld beschikbaar om de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid op een hoger niveau te brengen. De Milieudienst heeft hier voor een regionaal programma opgesteld.

Meerjarenplan Milieucommunicatie Holland Rijnland 2006-2009 – Milieucommunicatie in een grotere regio vergroot de efficiency, de reikwijdte en de uitstraling van de boodschap. Daarom hebben de twaalf gemeenten van de regio Holland Rijnland in samenwerking met de Milieudienst een gezamenlijk Meerjarenplan Milieucommunicatie opgesteld. Per jaar staat er één thema centraal.

Coördinatie gevelisolatieprojecten weg- en railverkeerslawaaï – De Milieudienst coördineert de uitvoering van gevelisolatieprojecten in verband met de sanering van weg- en railverkeerslawaaï voor alle gemeenten die deel uitmaken van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland. In 2005 zijn met subsidie van de provincie 22 woningen aangepakt in Rijnsburg.

Project Regionale Milieumonitoring Holland Rijnland – In 2006 verschijnt een milieumonitor voor de hele regio Holland Rijnland. Daarvoor wordt nu een monitoringssystematiek ontwikkeld, die aansluit bij de gemeenten van Holland Rijnland.

Coördinatie subsidiegelden Beleidsplan Milieu en Water 2005-2006 – De coördinatie van deze provinciale stimuleringsregeling ligt bij de Milieudienst. Eind november 2005 heeft de Provincie subsidie toegekend voor vier projecten, die in 2006 worden uitgevoerd:

- Een eerste stap op weg naar gebiedsgericht milieubeleid in Holland Rijnland.
- Regionale milieumonitor Holland Rijnland.
- Regionale verkeersmilieukaart (RVMK) Holland Rijnland.
- Regionale uitwerking deelstroomgebiedsvisionen Holland Rijnland.

Commissie Regionaal Overleg Schiphol (CROS) – De Milieudienst voert het secretariaat voor het bestuurlijk vooroverleg van het CROS-cluster Zuidwest. CROS is een overlegplatform, om het spanningsveld tussen de milieu- en de mainportdoelstellingen bespreekbaar te maken en af te stemmen.

Luchtqualiteit – Ter voorbereiding van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtqualiteit heeft Holland Rijnland op initiatief van de provincie eind 2005 een intentieovereenkomst Luchtqualiteit ondertekend. Dit krijgt in 2006 een vervolg. ■

Adres: Milieudienst West-Holland, Schipholweg 128, 2316 XD Leiden, ☎ (071) 408 36 00.

“Milieudienst West-Holland biedt deskundigheid en specialistische kennis”

De gemeenten Rijnwoude en Teylingen droegen in januari hun milieutaken over aan de Milieudienst West-Holland. Sindsdien hoeven ambtenaren zich niet langer te buigen over gevoelige en ingewikkelde zaken als luchtkwaliteit, bodemsanering, milieuhandhaving en vergunningverlening. Gerrit van der Meer, wethouder van Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting en Milieu in Teylingen, steekt de loftrumpet af over het samenwerkingsverband.

Naast de regio werken ook afzonderlijke gemeenten met MDWH. De ervaringen van Teylingen.

“**D**eskundigheid en specialistische kennis,” typeert Van der Meer de sterke punten van de MDWH. “Met hen werken is als opereren met de ambtelijke groep in eigen huis. De contactpersoon van de MDWH

komt om de twee weken langs voor portefeuille-overleg. Als hij bepaalde zaken zelf kan afhandelen, doet hij dat. Voor meer gespecialiseerde zaken, zoals geluidsoverlast of juridische aspecten, wordt iemand van de dienst ingeschakeld. Dat werkt uitstekend. En zeer kostenefficiënt. Voorheen hadden we iemand van buiten moeten inhuren.”

Fusie

De samenwerking met de MDWH was geen idee van Van der Meer zelf, maar van zijn voorgangers. “Een stuurgroep, waarin de colleges van Voorhout, Warmond en Sassenheim – waaruit de fusiegemeente Teylin-

gen ontstond – zitting hadden, bereidde alles voor. Warmond was toen al aangesloten bij de Milieudienst. De overige twee werkten nog met eigen ambtenaren. Kennelijk was de argumentatie sterk. Ik vind het een wijs besluit.”

Tankstation

Van der Meer hoeft niet lang na te denken over een praktijkvoorbeeld waarbij hij de expertise van de MDWH goed kon gebruiken. In zijn eerste maanden als wethouder speelde de netelige kwestie rond het tankstation aan de Lindenlaan. De eigenaar wilde flink uitbreiden, kreeg een vergunning van de gemeente ▶

Gerrit van der Meer: "MDWH biedt deskundigheid."

Sassenheim, maar moest zijn bedrijf sluiten toen omwonenden succesvol beroep aantekenden bij de Raad van State. De man omzeilde de regels echter vernuftig. Door één pomp te sluiten en de zelfbedieningsinrichting iets kleiner te maken, had hij

geen vergunning meer nodig. Van der Meer mocht vervolgens de boze buurtbewoners vertellen waarom daar niets tegen te doen was.

"De irritatie tussen de omwonenden en de eigenaar was enorm. De mensen zagen het niet zitten dat grote tankauto's door de toch al smalle straatjes zouden rijden. En ze klaagden over mogelijke stank- en geluidsoverlast. Ik moest dat uitleggen. Maar niet alleen. Bij een bewonersavond schoven een milieujurist, een geluidstechnicus en een handhavingambtenaar aan. Dat praat een stuk gemakkelijker."

Hoewel Van der Meer de oude situatie als wethouder nauwelijks meemaakte, weet hij zeker dat de situatie flink is verbeterd. "Als raadslid herinner ik me een wethouder die milieu in zijn portefeuille had. Om een weerwoord te geven op specifieke zaken moest hij zich gedegen voorbereiden. Mij kost het één telefoontje. Dan heb ik een heel bestuursapparaat tot mijn beschikking. Hij had één ambtenaar in dienst."

Inwoners van Teylingen merken niets van de overgang, zo verzekert Van der Meer. Net als in het verleden melden mensen met specifieke vragen zich bij de baliemedewerker. Hun vraag wordt vervolgens in behandeling genomen. Wie zich over de materie buigt, is niet van belang; als het antwoord maar goed is. "Voor bedrijven ligt dat anders. Als die zich rechtstreeks wenden tot de milieuembtenaar zullen ze merken die van de MDWH is en niet van de gemeente. In de praktijk maakt dat niets uit."

Ondanks zijn positieve ervaringen begrijpt Van der Meer dat er nog 'lege plekken' in de regio Holland Rijnland zijn. De kosten van de Milieudienst bedragen meer dan het salaris van een ambtenaar. Voor kleine gemeenten kan dat een reden zijn om af te zien van een contract met de MDWH. "Voor ons kwam de overgang op een natuurlijk moment. De fusie maakte het indirect mogelijk. Anders was het wellicht te prijzig geweest." ■

Gebiedsverkenning Haarlemmermeer/Bollenstreek en Greenport

De Minister van VROM heeft de provincies Noord- en Zuid-Holland begin 2005 opdracht gegeven om na te gaan of er in de Haarlemmermeer en Bollenstreek ruimte is voor maximaal 20.000 extra woningen. De Noordvleugel heeft deze woningen nodig voor het huisvesten van werknemers van Schiphol en Amsterdam. De beide provincies stelden een gezamenlijke Stuurgroep in, waarin behalve de provincies ook Holland Rijnland en de gemeenten Bennebroek en Haarlemmermeer zitting hadden. Holland Rijnland vertegenwoordigde op verzoek de betrokken gemeenten in het noorden van de Bollenstreek: Hillegom, Noordwijkerhout, Lisse, Noordwijk en Teylingen. Vooral in de Bollenstreek ontstond beroering over de plannen. De plannen lijken in te druisen tegen het Pact van Teylingen – dat is gericht op behoud en versterking van het bollencomplex – en het aanwijzen van de Bollenstreek tot Greenport.

De projectgroep Gebiedsuitwerking stelde vier perspectieven op voor woningbouw in de Haarlemmermeer en Bollenstreek. Onderdeel van het onderzoek was ook de mogelijke verplaatsing van bedrijven uit Hillegom naar de Werkstad Haarlemmermeer. De vrijkomende grond zou dan beschikbaar zijn voor onder meer woningen. Op 7 en 8 november 2005 vonden twee conferenties plaats voor bestuurders en maatschappelijke organisaties. Op basis daarvan formuleerde het portefeuillehoudersoverleg Ruimte een voorstel waarin wordt vastgehouden aan het Pact van Teylingen en grootschalige (extra)

woningbouw in de Bollenstreek wordt afgewezen. Het zogeheten 'zoekgebied' zou moeten worden uitgebreid. Half maart 2006 hebben Gedeputeerde Staten van Noord- en Zuid-Holland het voorlopige advies aan de minister bepaald. De colleges zien mogelijkheden voor de bouw van 13.000 woningen in de Haarlemmermeer en Bollenstreek, mits aan enkele randvoorwaarden wordt voldaan. Holland Rijnland heeft voor de besluitvorming in GS een alternatief voorstel ingediend. GS heeft dit vooralsnog naast zich neergelegd.

Greenport

In de Nota Ruimte heeft minister Dekker de Bollenstreek aangewezen als Greenport. De minister erkent daarmee het economische belang van deze gebieden, dat vergelijkbaar is met Schiphol en de Rotterdamse haven. Stichting Hou het Bloeiend presenteerde eind januari 2005 een concept-Businessplan voor de Greenport. In 2005 is dat verder uitgewerkt en op 14 februari 2006 officieel gepresenteerd. De Greenport betekent een flinke steun in de rug voor het Offensief van Teylingen. De Nederlandse Greenports hebben inmiddels de handen ineen geslagen en een FES-subsidie aangevraagd. ■

Contactpersoon Gebiedsuitwerking:
Rien Huijgens, ☎ (071) 523 90 61
Contactpersoon Greenport:
Frank Zaalberg, ☎ (071) 523 90 44

Bedrijventerreinenstrategie

De behoefte aan bedrijventerrein in de regio is groot. Op bestaande terreinen is echter slechts 46 ha beschikbaar, waarvan 24 ha terstond beschikbaar is. De planning voor de komende jaren omvat 130 ha nieuw bedrijventerrein, waarvan circa 40 ha op de locatie Valkenburg en 35 ha in de Oostvlietpolder. Deze laatste locatie is echter onzeker. Buiten deze twee locaties is 60 ha gepland. De gemiddelde uitgifte per jaar is 11 ha, zodat er voorraad is voor vier jaar. Begin 2005 heeft het DB zich uitgesproken voor een nieuwe berekening van de ruimtebehoefte tot 2020. Die is echter nog niet klaar.

Herstructurering van bedrijventerreinen kan een beperkte bijdrage leveren aan de ruimtebehoefte. Er zijn diverse plannen, sommige zijn al in uitvoering: Dobbewijk Voorschoten, Industriekade Sassenheim, Delfweg Noordwijkerhout, Grote Polder Zoeterwoude, Dever en Grevelingenstraat Lisse, Cronestein Lisse, Jagtlust Sassenheim en diverse terreinen in Katwijk.

Kantorenstrategie

In 2005 is uitgebreid gediscussieerd over de kantorenstrategie voor de regio. Op 26 oktober 2005 is in het portefeuillehoudersoverleg Economische Zaken een gezamenlijke strategie besproken voor de promotie, acquisitie, programmering, planning en fasering van de ontwikkeling van kantoren in Holland Rijnland, die op 16 februari 2006 door het Algemeen Bestuur is bekrachtigd. Uitgangspunt voor de strategie is het rapport dat het bureau INBO in 2004 heeft gemaakt voor de Leidse regio. Dit rapport gaat uit van een behoefte van 360.000 vierkante meters. Op basis van de geringe leegstand in de Leidse regio, de groei van de lifesciences rond Leiden en bestaande afspraken met diverse gemeenten is besloten het aantal vierkante meters te laten groeien tot 415.000. Begin 2005 verscheen in het kader van de As Leiden-Katwijk een rapport van Twynstra Gudde dat – gezien de grote leegstand op de kantorenmarkt – vraagtekens plaatste bij de optimistische behoefte. Het bestuur heeft enkele aanbevelingen uit dit rapport overgenomen, met name om te voorkomen dat bedrijven uit de regio wegtrekken richting Amsterdam en Den Haag.

Detailhandelsvisie

Holland Rijnland werkt samen met de provincie, de Rijnstreek en de Kamer van Koophandel aan een regionale Detailhandelsstructuurvisie. Decentralisatie van Rijksbeleid, belangstelling van grote winkelketens en afstemming met andere beleids-terreinen, zoals ruimtelijke ordening en arbeidsmarkt, maken dat noodzakelijk. De basis voor de regionale Detailhandelsstructuurvisie is in de tweede helft van 2005 gelegd tijdens vier door de provincie georganiseerde 'kiestafels', waaraan ook de gemeenten bestuurlijk en/of ambtelijk hebben deelgenomen. Op basis daarvan is een conceptvisie gemaakt, die eind december naar de gemeenten is gestuurd. Eind maart 2006 moeten de reacties op dit concept binnen zijn.

Eind 2005 is ook de provincie Zuid-Holland met een eigen Detailhandelsvisie gestart. Met de provincie is afgesproken dat

Met name kennisinstellingen en -bedrijven moeten profiteren van de extra kantooruimte in de regio.

de regionale visies als basis dienen voor de provinciale visie. De provincie heeft echter haast. Het streven is om de regionale en de provinciale visie in de AB-vergadering van 28 juni 2006 te bespreken.

Toerisme

In 2005 is uitgebreid gediscussieerd over de toekomst van het toerisme in de regio. Op 26 oktober 2005 was er een extra portefeuillehoudersoverleg Economische Zaken met als doel het draagvlak te peilen voor de toeristische doelstellingen van Holland Rijnland. Toerisme levert een belangrijke bijdrage aan de regionale economie. Tussen 2001 en 2003 zijn de toeristische bestedingen echter met bijna 5 procent teruggelopen naar 327 miljoen euro. Gezien het belang voor de werkgelegenheid hebben de portefeuillehouders besloten te kiezen voor een groei van de toeristische bestedingen in de periode 2006-2010 met 2 procent per jaar, wat 565 arbeidsplaatsen kan opleveren. Belangrijkste thema's zijn cultuurhistorie, agrotourisme, congretoerisme en watertoerisme. Daarbij is – gezien de achterstand in het toeristisch aanbod en de beperkte vermarkting gekozen voor promotie, fysieke verbindingen en combinatiebezoeken. Holland Rijnland zet zich in als platform voor overleg en belangenbehartiging en als opdrachtgever. 2006 moet een Uitvoeringsprogramma Toerisme opleveren, waarin de economische meerwaarde van het toerisme in de regio nader wordt uitgewerkt. ■

Contactpersoon EZ: Chris de Veer, ☎ (071) 523 90 55
Contactpersoon Toerisme: Tanja Vis, ☎ (071) 523 90 78

“We kiezen voor een verantwoorde ontwikkeling”

Wilma Verver: “Ruimte maken voor sectoren waarmee we ons willen profileren.”

“Met de plannen die we nu hebben gemaakt, houden we niet alleen rekening met toekomstige ontwikkelingen, maar komen we ook de afspraken na die in het verleden zijn gemaakt met de afzonderlijke gemeenten.” Dat zegt Wilma Verver, portefeuillehouder Economische Zaken, over de Kantorenstrategie van Holland Rijnland, waarover het bestuur onlangs een beslissing heeft genomen.

De Kantorenstrategie is een van de vier economische beleidsterreinen waarop de regiogemeenten samenwerken.

Wilma Verver is portefeuillehouder Economische Zaken van Holland Rijnland.

In het kader van de Kantorenstrategie kan de komende jaren 415.000 vierkante meter kantooruimte worden gerealiseerd. Dat is 55.000 vierkante meter meer dan de 360.000 die al in de voormalige Leidse regio was afgesproken. “Het afgelopen najaar hebben we uitgebreid gediscussieerd over de vraag of zoveel vierkante meters nodig zijn en waar die dan zouden moeten komen,” aldus Verver. “De Leidse regio had al een eigen strategie. De vorming van Holland

Rijnland en rapporten over de situatie op de kantorenmarkt, maakten het nodig een nieuwe gezamenlijke visie te ontwikkelen. Daar liep de ontwikkeling van de Leeuwenhoek en Rhijngest parallel aan. Omdat we vertrouwen hebben in de groei van de economie en gezien de geringe leegstand in de Leidse regio hebben we uiteindelijk gekozen voor een totale groei van 415.000 vierkante meter. Dat wil niet zeggen dat we die oppervlakte van de ene op de andere dag gaan realiseren. Het gaat er vooral om dat we de groei planologisch mogelijk maken. De regio wil zich profileren met lifesciences en ruimtevaarttechnologie. Dan moeten we ook ruimte maken voor die sectoren. Omdat we leegstand zoveel mogelijk willen voorkomen, gaan we ons beleid nauwkeurig monitoren en voeren we elk jaar een evaluatie uit.”

De Kantorenstrategie heeft tot gevolg dat Leiden-Centraal 14.000 m² extra krijgt, de Meerburg- en Grote Polder 8.500 m² extra en Leeuwenhoek/Rhijngest 12.500 m² extra. Het areaal voor de zuidelijke Bollenstreek (Katwijk) is opgevoerd van 10.000 naar 20.000 vierkante meter. “Er zijn in het verleden al afspraken gemaakt met deze gemeenten en toezeggingen gedaan. Het zou bestuurlijk niet netjes zijn om die afspraken niet na te komen. Leiderdorp en Zoeterwoude hebben de opbrengst van de kantorenbouw nodig voor de financiering van de verdiepte aanleg van de A4. Katwijk heeft extra ruimte nodig voor de bedrijvigheid rond Estec. Alles overziend denk ik dat we voor een verantwoorde ontwikkeling hebben gekozen.”

Locaties

De bedrijventerreinenstrategie richt zich behalve op de revitalisering van bestaande terreinen vooral op het vinden van nieuwe locaties. “Dat is een probleem,” aldus Verver. “Bij de huidige behoefte van 11 ha per jaar, hebben we maar een voorraad van vier jaar. De direct uit te geven voorraad wordt ingeschat op

slechts twee jaar. Daar komt bij dat locaties die we op het oog hadden, zoals de Oostvlietpolder in Leiden en het Meob-complex in Oegstgeest, waarschijnlijk niet opleveren wat we vooraf hadden gedacht. De noodzaak om in gezamenlijk overleg tot nieuwe oplossingen te komen is daarmee flink toegenomen. Tegelijk zijn we ook bezig met het revitaliseren van bestaande terreinen in onder andere Sassenheim, Lisse, Voorschoten en Leiden. Het is van belang dat we de behoefte aan bedrijfsterreinen zo goed mogelijk vaststellen, zodat we die kunnen opnemen in de structuurvisie die nu in ontwikkeling is.”

Detailhandel

De discussie over de detailhandel heeft onder meer betrekking op de vestiging van grote winkelketens als bouwmarkten, elektronicagiganten en meubelketens. “De discussie gaat op dit moment over de vraag of we die in de stadscentra willen vestigen of juist daarbuiten. De consument is eraan gewend geraakt zijn spullen te kopen, in te laden en weg te rijden. Maar stadscentra hebben niet altijd voldoende parkeergelegenheid. Tegelijk kunnen grote ketens de aantrekkingskracht van stadscentra versterken,” aldus Verver. “Daarnaast zijn we in overleg met de provincie over het beleid dat we de komende jaren willen voeren. De provincie is bezig met een eigen visie. Wij hebben de afgelopen maanden erg veel tijd gestoken in de ontwikkeling van een regionale visie. Het is wenselijk dat we ons in de provinciale plannen herkennen.”

Toerisme

Het toeristische beleid biedt volgens portefeuillehouder Verver vooral kansen voor het ontwikkelen van nieuwe werkgelegenheid. “We hebben de indruk dat nog niet alle mogelijkheden worden benut. Onder het motto ‘Van Kust tot Kaag’ willen we nagaan hoe de toeristische sector in onze regio daar de komende jaren aan kan bijdragen.”

“Toekomst voor maakindustrie in regio”

Pieter Meijer: “Veel producten die hier worden gemaakt, worden buiten Rijnland verkocht. Dat brengt geld naar de regio.”

Er is een goede toekomst weggelegd voor de maakindustrie in de regio. Dat blijkt uit onderzoek dat de Kamer van Koophandel Rijnland (KvK) en de Metaalunie hebben gedaan naar de toekomstperspectieven voor deze bedrijfstak in het werkgebied van de Kamer, dat de regio's Holland Rijnland en het gebied rond Alphen aan den Rijn omvat. Een nauwe samenwerking en gezamenlijke beleidsontwikkeling van de bestuurlijke regio's kan de maakindustrie nog een extra impuls geven.

Bij de maakindustrie gaat het om bedrijven in onder meer de metaal- en elektrosector, kunststofverwerkende bedrijven, machinefabrieken, biosciencebedrijven, grafische bedrijven en uitgeverijen. De sector omvat in totaal 1.200 bedrijven waar circa 14.500 personen werken. Pieter Meijer, voorzitter van de KvK Rijnland en commercieel directeur van zaagmachinefabriek Elcon in Leimuiden, denkt dat de Rijnlandse maakbedrijven relatief weinig last zullen hebben van de verplaatsing van productiewerk naar lagelonenlanden in het Oostblok en het Verre Oosten. “De maakbedrijven in onze regio zijn creatief en innovatief. Ze ontwikkelen veel nieuwe en hoogwaardige producten. In de ontwikkelings- en engineeringfase van die producten is er altijd veel samenwerking en overleg tussen toeleveranciers en afnemers van de eindproducten. Dat doe je niet zo makkelijk

als je moet communiceren met een bedrijf aan de andere kant van de aardbol.”

Met 12 procent van de werkgelegenheid neemt de maakindustrie weliswaar een kleine plaats in de Rijnlandse economie in, maar deze positie is volgens de Kamervoorzitter groter dan de getallen doen vermoeden. “De maakindustrie heeft een sterke uitstraling naar de andere activiteiten van de Rijnlandse economie. Niet alleen naar andere industriële bedrijven, maar ook naar het onderwijs en de dienstverlening. Veel arbeidsplaatsen in de dienstverlening zijn direct afhankelijk van de Rijnlandse maakindustrie. De maakindustrie heeft ook een sterk stuwende werking. Veel producten die hier worden gemaakt, worden buiten Rijnland verkocht. Dat brengt geld naar de regio.”

Nieuw elan

KvK en Metaalunie hebben de resultaten van hun onderzoek gepubliceerd in een rapport. Onder de titel ‘Naar een nieuw industrieel elan in Rijnland’ inventariseren de beide organisaties knelpunten en doen ze suggesties voor een beleidsagenda. Meijer: “De aansluiting van het onderwijs op het bedrijfsleven is nog steeds een groot probleem. Jongeren komen bijna niet meer in contact met industriële bedrijven en zijn daarom niet snel geneigd voor een technische opleiding te kiezen. In samenwerking met bijvoorbeeld het ROC gaan we dat probleem aanpakken. Het ROC heeft plannen gepresenteerd voor nieuwe onderwijsvormen, waarbij bedrijven letterlijk in het klaslokaal worden gehaald. Dat is een prachtige manier om het gat tussen onderwijs en praktijk te overbruggen. De Kamer ondersteunt de plannen van harte. Ik hoop dat ook de politiek alles op alles zet om de initiatieven tot een succes te maken. Al is het alleen maar met een soepele afhandeling van alle regels en vergunningen die nodig zijn om onderwijs en bedrijf in één gebouw samen te brengen.”

Het rapport doet verder aanbevelingen voor de verbetering van de samenwerking tussen bedrijven en voor maatregelen die het ondernemerschap moeten bevorderen, zoals hulp bij bedrijfsopvolging en het vinden van geschikte directieleden. Ook op bestuurlijk gebied valt er volgens Meijer nog wel het een en ander te verbeteren. De Kamervoorzitter bepleit een nauwere samenwerking van Holland Rijnland met de regio rond Alphen bij het behartigen van de belangen van het Rijnlandse bedrijfsleven. “Traditioneel is er sprake van een nauwe verwevenheid van de bedrijfsactiviteiten langs de Oude Rijn. Er is veel meer samenhang en samenwerking tussen bedrijven in Rijnland dan tussen onze regio en de Noord- en Zuidvleugel van de Randstad. De regiogrens bij Leiderdorp is eigenlijk niet logisch. Als de regio's samenwerken, zijn ze beter in staat een gezamenlijk economisch beleid te ontwikkelen. Dan kunnen we ons ook beter profileren. We zijn weliswaar geen Silicon Valley, maar we kunnen wel degelijk uitgroeien tot een Rhine Valley met innovatieve toeleverende bedrijven en een krachtig biosciencecluster.”

Keuzes

Met de toenemende internationalisering van de economie krijgt de regio steeds meer te maken met concurrentie van regio's en landen elders in Europa. Daarom is het volgens Meijer verstandig dat de regio keuzes maakt bij de sectoren waarmee zij zich wenst te profileren. “Het heeft internationaal gezien geen zin ons neer te zetten als een regio die alles doet en waar alles kan. Daar schieten we niets mee op. We moeten ons richten op sectoren waarmee we kansen hebben, zoals bioscience, ruimtevaart, de Greenport, de maakindustrie en het toerisme. Zodra je de speerpunten hebt bepaald, kun je daar alle energie op richten en concreet werken aan het oplossen van problemen. Dat hoeft niet alleen van de overheid te komen. Ook het bedrijfsleven kan daarbij een rol spelen. Bedrijven zien heus wel in dat dit uiteindelijk in hun eigen belang is.” ■

Pieter Meijer is voorzitter van de Kamer van Koophandel Rijnland en directeur van zaagmachinefabriek Elcon in Leimuiden.

“Regio met geweldig toeristisch potentieel”

Op 23 maart heeft Keukenhof de poorten weer geopend. “Hotels in Brugge merken het als Keukenhof opengaat,” aldus directeur Piet de Vries. Keukenhof heeft een grote economische impact die zelfs de regiogrenzen overschrijdt. “Iedereen zou doordrongen moeten zijn van de grote toeristische rijkdom in deze regio en het economische belang daarvan.”

Piet de Vries is directeur van Keukenhof.

Een publiekstrekker als Keukenhof is uniek in de regio, waarvan het belang toeristisch gezien groter is dan menigeen denkt. De Vries: “Met uitzondering van de Alpenlanden, is er behalve Nederland geen land dat twee piekseizoenen kent als het om toerisme gaat. Nederland kent niet alleen de zomer, maar ook het voorjaar, en dat laatste komt door de Bollenstreek en Keukenhof.”

Op 6 april heeft Keukenhof de resultaten gepresenteerd van een onderzoek naar het economische belang van deze publiekstrekker voor de regio en voor Nederland. Eind maart kon De Vries nog niet in details treden, maar wilde hij wel kwijt dat hoteliers in Brugge hebben aangegeven dat zij het in hun bezetting merken als Keukenhof in Nederland opengaat. Ook het Rijksmuseum merkt aan de bezoekersaantallen wanneer Keukenhof weer in bloei staat.

In 2005 passeerden 700.000 bezoekers de toegangshekken van Keukenhof.

Behalve uit Nederland, komen zij vooral uit Duitsland, Frankrijk, Engeland en Japan. De Vries verwacht voor de komende jaren een toename van het bezoek uit Azië, en dan vooral uit China en India. In China zal Keukenhof geen toeristische beurs voorbij laten gaan zonder daar haar opwachting te maken. “Maar ook de Zuid-Europese landen als Spanje en Italië zijn groeimarkten,” aldus De Vries. “Dat komt door de toenemende populariteit van de low-cost carriers. Het was vroeger nogal duur om vanuit de landen rond de Middellandse Zee naar Nederland te reizen. Maar die mensen komen natuurlijk niet alleen naar Keukenhof om dan weer gelijk naar huis af te reizen. Het is daarom van groot belang dat bestuurders en betrokken organisaties doordrongen raken van het economisch potentieel dat het toerisme in deze regio heeft. We zitten hier in een heel mooie streek, die toeristisch veel te bieden heeft. Dan denk ik niet alleen aan de bollen of aan het strand, maar ook aan de watersportmogelijkheden en aan Leiden. Dat is een geweldig mooie stad met schitterende grachten, die helaas zwaar wordt ondergewaardeerd. Natuurlijk werken wij nauw samen met de VVV’s in de wijde omgeving. Ik vind het daarom erg jammer dat de VVV Holland Rijnland zoveel moeite heeft om voldoende financiële armslag te verwerven.” De Vries erkent dat veel toeristen niet in de kust- en bollenstreek verblijven als zij Keukenhof aandoen. “Dat komt voor een deel doordat kleinere familiehotels, die we hier veel hebben, niet altijd in staat zijn om zich concurrerend te positioneren tegenover de ketenhotels. Verder heeft de horeca in de streek zich vooral na de invoering van euro uit de markt geprijsd.”

Toekomst

Voor De Vries is het duidelijk dat de toekomst van de bollenstreek niet los gezien kan worden van de grootste toeristische trekpleister in de regio. “Keukenhof is onlosmakelijk

verbonden met de bollenstreek. Wij zitten hier in het episch centrum van de bollencultuur en we zijn faciliterend voor de bollensector. Ook het feit dat we in het hart van de Randstad zitten mag je niet over het hoofd zien. Natuurlijk zou je in principe Keukenhof kunnen verplaatsen naar de Utrechtse Heuvelrug, om maar eens een andere mooie streek te noemen. Maar daar zouden we veel minder scoren. Je bent de link met de bollencultuur kwijt. Op Bloemencorsodag ontvingen wij hier vorig jaar 53.000 bezoekers. Op de Heuvelrug zou dat een zaterdag zijn als alle andere.”

Verkeer

“Wij hebben hier een groot parkeerterrein, dus het zou uit toeristisch oogpunt niet onlogisch zijn om daar gebruik van te maken voor andere publiekstreckende evenementen, zoals bijvoorbeeld een marathon of wielervedstrijden,” meent De Vries. “We werken verder aan een plan om Tulipland in Voorhout te verhuizen naar een locatie naast Keukenhof. Maar we gaan ons ook meer toeleggen op de business-to-businessmarkt en ons profileren als een congreslocatie. Er zullen workshops op het gebied van fotografie, schilderkunst en bloemenarrangementen worden georganiseerd en Keukenhof wil, bijvoorbeeld door het plaatsen van meer speeltoestellen, ook aantrekkelijk worden voor gezinnen.”

Meer bezoekers betekent ook meer verkeersbewegingen. “Het spreekt voor zich dat wij gebaat zijn bij een goede infrastructuur. Vooral de N207 is voor ons belangrijk. Daar is de brug over de Ringvaart een knelpunt. Ook de N208 zit snel vast. De rotonde Lisse Noord bij De Nachtegaal zit gauw verstopt. Een vrije afslag richting Keukenhof zou hier een goede oplossing zijn. Nu is het nog zo, dat gezinnen met kinderen na een leuk dagje Keukenhof een uur in de auto zitten voordat ze de rotondes zijn gepasseerd. Wat dat betekent weten we allemaal.”

Sociale agenda

De oude regio's kenden elk een eigen sociale agenda. Eind 2004 heeft het Algemeen Bestuur voor Holland Rijnland het beleidskader 'Een Regionale Sociale Agenda' opgesteld. In 2005 hebben gemeenten en provincie enkele speerpunten uit het beleidskader uitgewerkt tot een Regionale Agenda Samenleving 2005-2008, waarvoor de provincie jaarlijks een subsidie geeft van 400.000 euro. Verder is afgesproken na te gaan of samenwerking op het gebied van cultuur interessant is. De Sociale Agenda van de Holland Rijnland gemeenten bestaat uit vier deelgebieden.

1. Jeugd

- Eind 2005 is een onderzoek gestart met als doel het Regionaal Bureau Leerplicht onder te brengen bij Holland Rijnland. Een besluit daarover is nog niet genomen.
- In 2005 heeft Holland Rijnland secretariële en ambtelijke ondersteuning geleverd bij de provinciale convenanten 'Aansluiting jeugdbeleid en jeugdzorg' voor de verbetering van het aanbod van gezins- en opvoedingsondersteuning, het terugdringen van schooluitval en het verminderen van jeugdcriminaliteit en kindermishandeling.
- In 2005 is een onderzoek gedaan naar de uitbreiding van leerlingplaatsen voor ZMOK-leerlingen in het Voortgezet speciaal onderwijs.

2. Participatie

Holland Rijnland verzorgt voor de gehele regio de inkoop van educatieve trajecten bij ROC's in het kader van de Wet educatie en beroepsonderwijs. Voor de Duin- en Bollenstreek ook voor de Wet inburgering nieuwkomers. In 2005 was hiermee een bedrag gemoeid van in totaal bijna 5 miljoen euro, betaald door het Rijk. Er waren 2363 deelnemers, waarvan 450 Voorgezet Algemeen Volwassenenonderwijs, 957 Nederlands voor nieuwkomers (NT2) en 956 Basiseducatie.

In 2005 hebben de gemeenten verder besloten om op de schaal van Holland Rijnland samen te werken voor het gemeentelijke arbeidsmarktbeleid. Sinds begin 2006 ontwikkelt de regio een gezamenlijke agenda voor de komende jaren.

3. Zorg en welzijn

In 2005 heeft Holland Rijnland door middel van ambtelijk overleg, het verzamelen van beleidsinformatie, werkconferenties en een 'handreiking uitvoering huishoudelijke verzorging' gewerkt aan de voorbereiding van de Wet maatschappelijke ondersteuning per 2007. Deze wet vervangt de huidige Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten en de huishoudelijke verzorging uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten.

In juni heeft Holland Rijnland onder het thema 'Wonen, Zorg en Welzijn' een werkconferentie georganiseerd over de vraag hoe mensen met een zorgbehoefte zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Het verslag met aanbevelingen heeft bij het opstellen van de regionale structuurvisie geleid tot een deeltraject 'Ruimte en voorzieningen.'

4. Cultuur

In 2005 zijn de eerste stappen gezet naar mogelijke samenwerking op het gebied van cultuur. Doel hiervan is het versterken van de toegankelijkheid en het gebruik van het culturele aanbod in de regio. In 2006 wordt uitgewerkt hoe de samenwerking verder gestalte kan krijgen.

In 2005 heeft Holland Rijnland meegewerkt aan het Regionale Programma Samenleving, dat werd gefinancierd door de provincie. Hoofdthema's waren:

- De gemeenschappelijke voorbereiding op de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- Wonen, zorg en welzijn: medefinanciering concreet project in de Leidse oostelijke binnenstad;
- De gemeenschappelijke voorbereiding op de nieuwe Wet inburgering;
- De financiering van een project van ROC Leiden voor de inzet van mentoren bij de begeleiding van cursisten NT2.

Contactpersoon: Mieke Hogervorst, ☎ (071) 523 90 51

Meerjarenprogramma Sociale Agenda ondertekend

Op donderdag 2 maart is in het stadhuis van Leiden de zogeheten Bestuursovereenkomst Regionale Agenda Samenleving (RAS) 2006-2008 ondertekend. Namens de provincie Zuid-Holland zette mevrouw L. Huizer, gedeputeerde Samenleving en Middelen, een handtekening onder het stuk. Namens Holland Rijnland is het document ondertekend door portefeuillehouder Sociale Agenda Harry Groen en de portefeuillehouders uit de betreffende gemeenten.

De 'sociale agenda 2006-2008' is verdeeld over de thema's: jeugdzorg, participatie (volwasseneneducatie, inburgering, alfabetisering), zorg en welzijn en cultuur. Het thema cultuur omvat enkele projecten die het bereik van culturele activiteiten in de regio moeten vergroten, met name bij jeugdigen (Kunstmuseum en Museum & School), en de multiculturele uitwisseling onder jongeren en ouderen moeten bevorderen.

“Boeiende en prettige manier van onderwijs”

Bijna 2400 regiobewoners volgden in 2005 een of meer cursussen voor basiseducatie. Een derde daarvan in de Duin- en Bollenstreek. Marleen Scholtz, coördinator van het ID College in Lisse, noemt de basiseducatie een boeiende en prettige manier van onderwijs. “Mensen met minder prettige schoolervaringen komen tot de ontdekking dat ze best kunnen leren en tot iets in staat zijn. Dat geeft veel voldoening.”

Marleen Scholtz is coördinator bij het ID College, een van de twee regionale opleidingscentra waaraan Holland Rijnland de basiseducatie heeft uitbesteed.

Het ID-College, met vestigingen in Katwijk en Lisse, is een van de twee regionale opleidingscentra waarmee Holland Rijnland contracten heeft gesloten voor basiseducatie aan Nederlands- en anderstaligen volgens de *Wet educatie en beroeps- onderwijs* en de *Wet inburgering nieuwkomers*. In de voormalige Leidse regio is de basiseducatie ondergebracht bij het ROC Leiden (alleen voor anderstaligen).

“Onze doelgroep is heel divers”, zegt Scholtz. “Bij de basiseducatie voor Nederlandstaligen vind je soms mensen die helemaal niet kunnen lezen en schrijven, maar ook jon-

geren en ouderen die om de een of andere reden in het verleden hun opleiding niet hebben afgemaakt of een opfriscursus nodig hebben. In de groep anderstaligen zijn de verschillen nog veel groter. Daar kom je naast analfabeten ook mensen tegen met een universitair diploma, voor wie een cursus Nederlandse taal voldoende is.”

Opfrissen

De educatie voor Nederlandstaligen bestaat uit cursussen Nederlands (‘NT1’), computercursussen en cursussen Engels, Spaans en kunstgeschiedenis. Scholtz: “De cursussen Nederlandse taal zijn bedoeld voor mensen die door welke omstandigheid dan ook geen middelbare schoolopleiding hebben gevolgd of afgemaakt en hun kennis willen opfrissen. Maar ook analfabeten nemen eraan deel. De computercursus is een basiscursus voor mensen die helemaal niets weten van computers. Die cursussen zijn vooral populair bij ouderen, die hun kennis willen

bijspijkeren of graag willen e-mailen met familieleden in het buitenland. Voor iets hoger opgeleiden bieden we ook een vervolgcursus Engels en een cursus Digitale Vaardigheden aan. Alle deelnemers ontvangen na afloop een certificaat. Dat is weliswaar geen echt diploma, maar het is altijd prettig als je bij bijvoorbeeld een sollicitatie kunt laten zien dat je aan je opleiding hebt gewerkt.”

Divers

De cursussen Nederlands voor anderstaligen lopen volgens Scholtz uiteen van alfabetiseringscursussen tot cursussen die opleiden voor het staatsexamen. “De doelgroep waar we mee te maken hebben is heel divers. Er komen mensen uit allerlei landen en culturen met de meest uiteenlopende vooropleidingen. Soms heb je wel tien verschillende nationaliteiten in een groep. Verder zijn er deelnemers die door de gemeente zijn aangemeld om een inburgeringscursus te volgen, maar ook mensen die gewoon hun kennis van de Nederlandse taal willen verbeteren,” aldus de coördinator. “Op dit moment zijn we bezig in de inburgeringscursus NT2 steeds meer te combineren met maatschappij- en beroepenoriëntatie. Dat is een eis van de inburgering. De deelnemers verzamelen gedurende het traject bewijzen in een portfolio, zodat ze aan het eind van de opleiding kunnen laten zien wat ze hebben bereikt.”

Kosten

Deelname aan de basiseducatie is op dit moment nog kosteloos. Bij sommige cursussen moeten deelnemers wel zelf hun boeken kopen. Nieuwe wetgeving zorgt er echter voor dat leerlingen in de toekomst een eigen bijdrage moeten betalen. Ook inburgeringsplichtigen die een aanbod van de gemeente krijgen moeten een eigen bijdrage betalen. “We hebben nog geen idee hoe dat precies gaat uitwerken en wat dat voor de educatie zal betekenen”, zegt Scholtz. ■

Taalcursus in het ID College in Lisse.

Museum & School breidt uit naar Duin- en Bollenstreek

Museumgroep Leiden, een samenwerkingsverband van de zeven grote Leidse musea, ontwikkelde in 1997 Museum & School Leiden. Dit programma was bedoeld om museumbezoek structureel in het lesprogramma van basisscholen in Leiden en omstreken te krijgen. Na de vorming van de regio Holland Rijnland groeide het werkgebied aanzienlijk. Vanaf volgend schooljaar kunnen klassen uit de Duin- en Bollenstreek zich ook inschrijven.

“Dat komt neer op een verdubbeling van het aantal deelnemende leerlingen,” vertelt Judith Dekker, coördinator van Museum & School Leiden. “In Leiden en de randgemeenten Alkemade, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude doen jaarlijks ongeveer 16.000 scholieren mee. Als de Duin- en Bollenstreek zich net zo enthousiast inschrijft, komen we op 32.000.”

Het project Museum & School laat basisschoolleerlingen kennismaken met cultuur. Er staat een uitbreiding op stapel naar de Duin- en Bollenstreek.

Dekker voorziet dat dit niet direct zal gebeuren. Een inwoner van Katwijk of Lisse heeft traditiegetrouw minder op met Leiden dan een Leiderdorper of een Voorschotenaar. “Dat regiogevoel moet groeien.” Toch verwacht ze veel van het ‘nieuwe’ gebied. “Docenten reageren enthousiast. En bovendien worden scholen door het ministerie van OCW gestimuleerd om aan cultuureducatie te doen.”

Om dit mogelijk te maken betaalt de overheid jaarlijks 10,90 euro per leerling. Tot 2008 moet dat bedrag worden besteed aan cultuuronderwijs. Daarna mogen scholen het geld ook aan andere doeleinden uitgeven. Daarom hoopt Dekker dat het programma voor die tijd is ingeburgerd. “Anders kopen ze er, als daar behoefte aan is, een klimrek van.”

Museum & School Leiden heeft die financiële vrijheid niet. De subsidie van het ministerie van OCW en de provincie Zuid-Holland is aan strikte voorwaarden gebonden. “Sinds 2001 krijgen we geld om het programma in stand te houden. Als we die steun willen behouden, moeten alle scholen in de regio Holland Rijnland van het programma gebruik kunnen maken.”

Speurtocht naar gevonden voorwerpen in het Rijksmuseum voor Oudheden (RMO).

Waarde

Dekker hoopt dat de betrokken gemeenten de waarde van Museum & School Leiden inzien. Ook zij worden geacht voor een deel van de kosten op te draaien. Hoewel ze niet verwacht dat lokale bestuurders dwars gaan liggen, voorziet ze eventuele bezwaren. Museum & School Leiden richt zich bijvoorbeeld alleen op Leidse musea, terwijl de Duin- en Bollenstreek ook over volwaardige erfgoedinstellingen beschikt.

Niveau

“Als musea opgenomen willen worden, moeten ze een educatief medewerker in dienst hebben en een programma op niveau kunnen aanbieden. Concrete plannen daarvoor zijn nog niet gemaakt. We werken primair voor de Leidse musea. En het programma staat al. Alle groepen van de basisschool kunnen elk jaar terecht bij een andere erfgoedinstelling. Kinderen en docenten weten precies waar ze aan toe zijn. Maar ik sluit niets uit.”

Ze doelt op de entree van het Regionaal Archief Leiden (RAL), dat dit schooljaar de vrijgekomen plek van het Koninklijk Penningkabinet innam. Als het RAL in de toekomst eventueel besluit terug te treden, biedt dat mogelijkheden aan andere regionale musea. “In principe zie ik

daar wel iets in. Een Leidenaar kan best iets opsteken in het Katwijkse Museum. Zeker bezien in het licht van regionale binding. Misschien neemt een bezoek bepaalde vooroordelen weg.”

Oudheden

Dat potentiële deelnemers flink moeten uitpakken als ze het niveau van de huidige musea willen evenaren, blijkt bijvoorbeeld uit het programma van het Rijksmuseum van Oudheden (RMO), waar geschiedenis centraal staat. “Nederland in de Romeinse tijd”, legt Dekker uit. “Speciaal ontwikkeld voor Museum & School.” Voordat groep 6 daadwerkelijk afreist naar het RMO wordt de docent, net als bij een bezoek aan de overige musea, geacht een voorbereidende les te houden. In het museum geeft een publieksmedewerker een korte introductie over de Romeinse tijd en de opbouw van het programma. Vervolgens wordt een filmpje vertoond, waarin een meisje in haar tuin een onbekend object vindt. Het is aan de leerlingen om te achterhalen wat dit voorwerp is. Met een opdracht en een zakje archeologische instrumenten worden ze in groepjes op pad gestuurd. “En achteraf krijgen ze een verwerkingsopdracht mee. Dan kunnen ze in de klas bijvoorbeeld een Romeins olielampje of tunica maken.”

Werkgelegenheid in Leidse regio groeit sterk

De werkgelegenheid in de Leidse regio is in 2005 flink gegroeid. Het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) noteerde eind vorig jaar 4.141 vacatures, 61 procent meer dan waar rekening mee was gehouden. Ook het aantal vervulde vacatures ging flink omhoog. Het aantal werkzoekenden in de regio Leiden daalde met 11,5 procent tot iets meer dan 6.300.

Holland Rijnland wil het Arbeidsmarktbeleid naar het niveau van de eigen regio brengen. In de regio Leiden heeft de arbeidsmarkt in 2005 een positieve ontwikkeling doorgemaakt.

Volgens Cor Verschoor, vestigingsmanager van het CWI in Leiden, vindt de groei van de werkgelegenheid plaats in alle sectoren. "We hebben dagelijks contacten met bedrijven en we horen overal dat het beter gaat. Werkgevers hebben blijkbaar weer vertrouwen in de economie en nemen daarom nieuw personeel aan. Met name reparatie- en handelsbedrijven, de zakelijke dienstverlening en ICT melden nieuwe vacatures bij ons aan. Dat is een goed teken voor de groei van de economie, want dienstverlenende bedrijven zijn sterk afhankelijk van de activiteiten in andere sectoren."

Behalve de groeiende economie heeft volgens Verschoor ook de in 2005 ingevoerde 'ketendienstverlening', waarbij gemeenten, UWV en CWI in een gezamenlijk loket hun diensten aanbieden, bijgedragen aan de daling van het aantal werkzoekenden dat in aanmerking komt voor een uitkering. "Het aantal personen dat we uit een WW- of WWB-uitkering hebben kunnen houden of binnen een half jaar aan werk konden helpen, is veel groter dan verwacht. Het heeft ons een oorkonde opgeleverd voor best functionerende CWI in de grote steden."

Door de groei van de economie en de inspanningen van het CWI vonden ook steeds meer jongeren een baan. In de leeftijdsklasse tot 23 jaar daalde het aantal ingeschreven werkzoekenden zonder werk met ruim 34 procent. Verschoor maakt daarbij wel een aantekening. "Met name voor jongeren zonder de juiste startkwalificaties of diploma's wordt het steeds moeilijker een baan te vinden. Als je niet over de juiste

Verschoor: "Ongekwalificeerde jongeren aan het werk krijgen."

papieren beschikt maak je gewoon weinig kans. De Leidse economie is de laatste decennia sterk veranderd. Leiden heeft zich ontwikkeld tot kennisstad. Industrie met veel simpel productiewerk is verdwenen. Bedrijfsprocessen zijn veranderd. In elk bedrijf vind je computers. Ook voor eenvoudig productiewerk moet je tegenwoordig over de nodige kwalificaties beschikken."

Het CWI probeert in samenwerking met het bedrijfsleven en het onderwijs ongekwalificeerde jongeren zover te brengen dat ze toch hun opleiding afmaken of de nodige papieren halen. "We houden jongeren het beeld voor dat ze het niet redde zonder de nodige kwalificaties. We kunnen jongeren niet dwingen. We proberen hen op het juiste spoor te zetten en op allerlei manieren te ondersteunen. Uiteindelijk moeten ze het zelf doen. Een van de projecten die we aanbieden is het MKB Adoptieproject, speciaal voor jongeren die een extra duwtje in de rug nodig hebben. Een werkgever treedt op als mentor en probeert via inten-

sieve begeleiding een jongere naar een betaalde baan te loodsen."

Ouder

Probleemgroepen die moeilijk aan de bak komen, zijn er volgens Verschoor niet echt in de Leidse regio. "Sommige grote steden kennen een grote werkloosheid onder allochtonen, maar dat probleem doet zich in Leiden eigenlijk niet voor. We hebben de indruk dat ook deze groep weet te profiteren van de groei van de werkgelegenheid. Wat we wel zien is dat mensen boven de 40 minder makkelijk aan een baan komen. Terwijl het percentage werkzoekenden van onder de 40 in 2005 flink is gedaald, is het percentage van boven de 40 nagenoeg gelijk gebleven. Een argument dat we veel horen is dat deze groep 'te oud' wordt gevonden. Dat is opmerkelijk, want oudere werknemers beschikken vaak wel over veel ervaring en competenties. Ik denk dat de arbeidsmarkt nog iets meer moet aantrekken om ook deze mensen weer aan het werk te krijgen."

Verkeer en vervoer

Het Regionaal Verkeers- en Vervoerplan (RVVP) is de basis van het verkeers- en vervoersbeleid van Holland Rijnland. Het RVVP bevat maatregelen om de bereikbaarheid van de regio en daarmee het leefklimaat voor burgers en bezoekers en het vestigingsklimaat voor bedrijven te verbeteren.

De mobiliteit in de regio stijgt en zal door nieuwe bedrijfs- en woonlocaties nog sterk toenemen. Vooral de oost-westverbindingen in de regio zijn slecht. Aanleg van de RijnGouweLijn en RijnlandRoute moet hier verandering in brengen.

RijnlandRoute

De Rijnlandroute bestaat uit twee delen: de verbinding tussen de A4 en de A44 en tussen de A44 en de kust. In mei 2005 is de verkenning afgerond. Daar is uitgekomen dat vier tracédelen voor nader onderzoek worden meegenomen in de planstudiefase. Tussen A44 en A4 gaat het om een verdiepte of (deels) overkapte verbinding door Voorschoten ten zuiden van Stevenschhof en ten noorden van landgoed Berbice op het tracé van Rijksweg 11 en het Korte Vliet-tracé. Tussen de A44 en de kust worden een nieuwe verbinding ten zuiden van Valkenburg en een verbreding van de N206 onderzocht. Op 18 mei heeft het AB van Holland Rijnland besloten deze tracés aan te bevelen voor verdere uitwerking door de provincie. Op 20 september 2005 heeft GS dit voorstel overgenomen. Het project bevindt zich nu in de planstudie Tracé-/MER-fase 1. Deze fase eindigt in 2008 met het vaststellen van het voorkeursalternatief. Na de vaststelling van het voorkeursalternatief wordt dit alternatief nader uitgewerkt tot een ruimtelijk voorontwerp. Dit is de tracé-/MER-fase 2. Na afronding van deze fase ligt vast hoe de RijnlandRoute er uit komt te zien en kan begonnen worden met de (voorbereiding van) de realisatie. Het is dan 2010. Streven is in 2014 klaar te zijn.

Rijn-GouweLijn

De Rijn-GouweLijn is de geplande lightrailverbinding tussen Gouda, Leiden en de kust bij Katwijk en Noordwijk. Provincie en gemeenten hebben in 2005 overeenkomsten getekend over het oostelijk deel van de RijnGouweLijn (Gouda-Leiden transferium). De gemeenten dragen bij aan de aanleg vanuit ontwikkelingen langs de lijn en met name rond de beoogde haltes. Uitvoering van het project start in 2007. In 2010 moet het gereed zijn. Het is de bedoeling de lijn, zo spoedig moge-

Verkeersdrukte op een mooie stranddag aan de kust.

april 2006

lijk na de ingebruikname van de RGL-Oost, vanaf Leiden door te trekken naar de kust (RGL-West). De provincie werkt momenteel aan een Europese aanbesteding van de tweede fase van de milieueffectrapportage voor het westelijke deel. De RijnlandRoute en RijnGouweLijn zijn onderdeel van de investeringsstrategie van Holland Rijnland. Op 24 november 2005 en 12 januari 2006 zijn de projecten besproken op werkconferenties over de strategie. Daar bleek dat ze op brede steun kunnen rekenen.

N205/206

Eind 2005 is de verbetering van de verbinding N206/N205 bij Hillegom weer op de agenda gekomen.

Holland Rijnland heeft de provincie gevraagd te assisteren bij een onderzoek, ook naar de mogelijkheden van een snellere ov-verbinding naar Hoofddorp en Nieuw-Vennep.

Verkeersveiligheid

Ter verbetering van de verkeersveiligheid organiseert de regio voorlichting en verkeerseducatie en wordt voor geld gezorgd om infrastructuurmaatregelen te treffen. Op 3 juni 2005 heeft het DB het Meerjarenplan Verkeersveiligheid vastgesteld, dat mede is gebaseerd op de meerjarenplannen verkeersveiligheid van de oude regio's. Het plan legt de nadruk op educatie en bewustwording van doelgroepen die aan het verkeer deelnemen. Hiervoor is een regionale overlegstructuur opgebouwd die bestaat uit een stuurgroep, programmeamteam en zes projectgroepen, te weten 0-4 jarigen, 4-12 jarigen, 12-16 jarigen, 50+ jarigen, handhaving en communicatie. In het Meerjarenplan zijn voor de doelgroepen verschillende doelstellingen opgenomen. Op 25 augustus was het meerjarenplan onderwerp van een workshop. In november en december 2005 zijn de projectgroepen voor het eerst bij elkaar gekomen. De eerste taak van de projectgroepen was het opstellen van een plan van aanpak, dat de Stuurgroep op 22 december 2005 heeft vastgesteld. Begin 2006 zijn de projectgroepen bijeen geweest voor de praktische uitwerking. De projectgroep communicatie werkt aan het opstellen van een communicatieplan voor het verkeersveiligheidsproject. ■

Contactpersoon Verkeer en Vervoer:
Chris de Veer, ☎ (071) 523 90 55.

Helma Neppérus – gemeenteraad Voorschoten

“Draagvlak voor tunnelvariant groeit”

“Wij hebben zelf geen belang bij N11-west. Maar wij beseffen dat er een vervoersprobleem is in de regio. Daarom willen wij meewerken aan een oplossing, onder één voorwaarde: de route gaat door een tunnel als die via het grondgebied van Voorschoten loopt. Wij zijn blij dat de VVD-fracties in de omliggende gemeenten tot dezelfde conclusie zijn gekomen.” VVD-fractievoorzitter Helma Neppérus is blij met het eendrachtige standpunt van haar collega's in de gemeenten rond Voorschoten. “Het is nu aan de andere fracties om de neuzen dezelfde richting op te krijgen.”

Helma Neppérus: “Het mooie van het Korte Vliet-tracé is, dat het er in feite al ligt.”

Helma Neppérus is raadslid voor de VVD in Voorschoten. Zij heeft in februari het VVD-plan voor de ondertunnelde RijnlandRoute gepresenteerd.

“O ns dorp wordt doormidden gesneden bij een bovengronds tracé. De N11-west loopt dan dwars door een woonwijk. Dat is onaanvaardbaar. Maar tegelijk beseffen we dat er een vervoersprobleem is dat moet worden opgelost. Daar willen we onze verantwoordelijkheid voor dragen. Het is voor ons dus een ‘ja, tenzij...’. Dus alleen meewerken, als er een tunnel komt. Verdiepen van het tracé is voor ons geen alternatief, het resultaat is dan namelijk hetzelfde als bij een gewoon bovengronds tracé. Het mooie van het Korte Vliet-tracé is, dat het er in feite al ligt. Je hoeft ook niet tot onteigening over te gaan. Daarom staat vrijwel de gehele gemeenteraad achter deze variant. Op de GroenLinks fractie na dan, want die is geheel tegen de aanleg van de N11-west.”

Samen sterk

Neppérus voelt zich in de opstelling van Voorschoten gesterkt, nu de VVD-fracties in de omliggende gemeenten zich allemaal voor een tunnelvariant hebben uitgesproken. “De VVD in Leiden was altijd al voor de aanleg van de N11-west. Maar zij beseft dat de keuze voor een tunnelvariant het draagvlak aanmerkelijk breder maakt. Wassenaar realiseert zich dat de aanleg van een weg rondom het Valkenburgse Meer betekent dat de groene corridor aan haar noordgrens wordt aangetast en hoopt met een tunneltracé de schade te beperken. In Voorburg en Leidschendam

krijgt.” Neppérus betreurt het daarom dat nog niet alle fracties in de omliggende gemeenten met elkaar op dezelfde lijn zitten. “Zo is GroenLinks in Leiden voor de aanleg van N11-west, maar in Voorschoten is de partij weer tegen. Dat is jammer. Want met een eensluidende opstelling sta je sterk als je bij Provincie, Verkeer en Waterstaat, de Kamer van Koophandel en VNO/NCW moet aankloppen voor de financiering.”

Rechter

“De N11-west is een moeilijk dossier. Hier moet je als regio wel met elkaar samenwerken, en over de grenzen van de regio heen kunnen kijken. Kijk, Voorschoten zelf is niet geholpen met de N11-west. Maar als de bollensector bijvoorbeeld zo snel mogelijk naar de A4 en de A12 wil rijden, dan siert het de gemeenten in de Bollenstreek als zij steun betuigen aan een tunnelvariant.

Wij weten dat er aanvankelijk nogal lacherig werd gedaan over het Korte Vliet-tracé van Voorschoten. Maar inmiddels groeit het besef dat er een draagvlak is voor de plannen van onze gemeente. Als er onverhoopt toch wordt gekozen voor een bovengronds tracé door Voorschoten, zal dat onze bereidheid om in regioverband verder met elkaar samen te werken danig op de proef stellen. Terwijl deze kwestie dan onvermijdelijk door belanghebbenden en belangengroepen voor de rechter zal worden gebracht.”

schaarden de VVD-fracties zich achter de tunnelvariant, omdat de N11-west ook van invloed is voor de verkeersafwikkeling aan de randen van de Haagse regio.” Het eenduidige standpunt ten aanzien van een tunnelvariant, betekent niet dat alle VVD-fracties ook precies hetzelfde denken over de verdere invulling van de infrastructurele plannen. “Ik weet dat Zoeterwoude een voorkeur heeft voor een tunnel onder de Churchilllaan, en dat Leiden bijvoorbeeld het liefst ziet dat ook de N206 tussen Katwijk en Leiden wordt verdubbeld. Dat zijn zaken waar je later wel uit kunt komen, het belangrijkste is nu dat de tunnelvariant brede steun

Verkeersdrukte op de N206 bij Valkenburg.

Transporteur Alex van der Slot – Noordwijkerhout

“Nieuwe routes besparen tijd en geld”

Holland Rijnland lijdt, net als veel gebieden in de Randstad, onder de beperkingen van het bestaande wegennet. De RijnlandRoute en een verbinding tussen de N206 en de N205 bij Hillegom moeten daar verbetering in brengen. Transporteur Alex van der Slot uit Noordwijkerhout kijkt hoopvol uit naar de realisatie van beide projecten.

Alex van der Slot is transporteur in Noordwijkerhout. Hij ervaart dagelijks de beperkingen van de infrastructuur in de regio.

“In het minst gunstige geval bespaart me dat al 20.000 euro per jaar”, zegt Van der Slot stellig. De transporteur in bloemen, planten en voedsel rekent het bedrag op een papiertje voor. “Het scheelt me tussen de 8 en 10 procent in tijd. Dan kan ik een auto minder inzetten. Alleen op het stuk Noordwijkerhout – Aalsmeer bespaar ik dan al per rit een kwartier. Het probleem is: de realisatie duurt lang. Pas in 2014 gaan ze bouwen.” Onzin, vindt Van der Slot. Waarom moet de aanleg zo lang worden uitgesteld, als iedereen met eigen ogen kan zien dat het vol staat? “Ik begrijp niet dat luchtkwaliteit voor zo veel problemen zorgt. Natuurlijk, we moeten goed op het milieu letten, maar zou een nieuwe weg niet voor verbeteringen zorgen? Het milieu heeft baat bij een goede doorstroming van het verkeer. En dan nog. Als de luchtkwaliteit hier slecht is, hoeft dat niet aan ons te liggen. Een briesje en de vervuiling van Antwerpen of Polen komt hier terecht.”

Geen stress

Van der Slot glimlacht als hij terugdenkt aan zijn opa, die het bedrijf in 1918 oprichtte. Met paard en wagen voorzag hij veeboeren van stro, hooi, suikerbieten en peren. Later kwamen daar bloembollen bij, toen die in houten kistjes werden verpakt. Van files of opstoppingen had de man geen enkele last. Tijdsdruk of stress kende hij niet. “Pas in 1956 kregen we de eerste tractor.” Daarna maakte Van der Slot BV gebruik van de nieuwste technische snuffjes. “We gebruiken al twintig jaar bakken van polyester en roestvast staal. Dan kan je ze echt schoon

Alex van der Slot: “De realisatie duurt lang.”

houden. Met hout is dat onmogelijk.” Door deze innovatie kwam het bedrijf, tot dan toe louter gericht op de agrarische sector, in aanraking met de voedselbranche. “In de regio Den Haag voorzien we dagelijks elf verzorgingshuizen van maaltijden. Mijn chauffeurs brengen ‘koelkasten op wieltjes’. Zo moet je het zien. In de instellingen worden ze aangesloten op een machine die het voedsel op vaste tijdstippen verwarmt.” Om deze laatste activiteit te stroomlijnen wilde hij graag gebruikmaken van de busbaan tussen Den Haag en Wassenaar. Maar Verkeer en Waterstaat wees het verzoek af. Het installeren van camera’s die de nummerplaten van zijn vrachtwagens konden herkennen – ‘wij geen boete, de rest wel’ – bleek een onneembare horde. Bij de aanleg van de RijnlandRoute en de verbinding tussen de N206 en N205 hoopt Van der Slot dat de planmakers vooraf al rekening hou-

den met vrachtverkeer. Dan wil hij het project zelfs meefinancieren.

“Mocht het bedrijfsleven worden gevraagd mee te betalen aan de uitbreiding van het wegennet, dan sta ik daar niet negatief tegenover. Zeker als er doelgroepstroken komen. Dan kunnen vrachtwagens op de busbaan rijden als er een file staat. Er wordt altijd gesuggereerd, dat vrachtauto’s de oorzaak van opstoppingen zijn. Als ze op een bepaald spoor zitten, gebeurt dat niet. Kijk naar de Van Brienoordbrug. In tegenstelling tot de luxeauto’s stromen de vrachtwagens daar door.”

Voor het zover is, stuurt Van der Slot zijn 26 vrachtauto’s in de vroege ochtend op pad. Als het even kan, breidt hij zijn wagenpark uit, zodat de nadelen van de spits nog beter op te vangen zijn. “In het uiterste geval stuur ik de chauffeurs voor zessen weg. Dat kost me meer geld, maar de lading arriveert in elk geval op tijd.”

Boudewijn Leeuwenburgh – mobiliteitsdeskundige Leiden

“Bouwen op Valkenburg zonder RGL wordt een ramp”

Als het aan Boudewijn Leeuwenburgh van het Leidse adviesbureau LB Mobility ligt, is het niet de vraag of de RijnGouweLijn (RGL) in z'n geheel wordt aangelegd, maar alleen hoe dat zo snel mogelijk kan gebeuren. De regio stevent regelrecht af op een verkeersinfarct. De RGL biedt regiobewoners een kwalitatief hoogwaardig alternatief voor de auto. Verder wordt het volgens de adviseur tijd dat de regio snel gaat nadenken over uitbreiding van het lightrail-net naar de Bollenstreek.

Leeuwenburgh: “Prognoses voor de ontwikkeling van de mobiliteit gaan uit van een groei van het personenautoverkeer in onze regio van 40 procent tot 2020. Het lichte vrachtverkeer (bestelwagens) neemt waarschijnlijk met zelfs 80 procent toe en het zware vrachtverkeer met 20%. Die groei kunnen we met het huidige wegennet niet opvangen. De plannen voor de RijnlandRoute zijn weliswaar volop in ontwikkeling, maar het zijn nog steeds plannen. Uit ervaring weet ik dat het met studie, ontwerp, grondverwerving en aanleg in Nederland zeker meer dan 15 jaar duurt voordat nieuwe infrastructuur realiteit kan zijn. De verlengde A4, de verbinding tussen A4 en A44 en de RijnGouweLijn zijn daarvan het bewijs. De eerste ideeën voor de RGL zijn alweer 20 jaar oud. Ik vrees dat er ook over de RijnlandRoute nog veel discussie zal ontstaan. Denk alleen maar eens aan de keuze van het tracé en de normen voor luchtvervuiling. Met de voorspelde verkeersgroei komen de bereikbaarheid en leefbaarheid van onze regio direct in het geding. Een slechte bereikbaarheid kan ertoe leiden dat bedrijven uitwijken naar de regio Alphen aan den Rijn of Bodegraven. De RGL biedt een kwalitatief hoogwaardig alternatief voor de auto. Met meer reizigers in de lightrail-voertuigen komt er ruimte op de weg voor het vrachtverkeer.”

Mobiliteit

De studie voor de RijnlandRoute is somber over het aandeel van de RGL

Boudewijn Leeuwenburgh: “Nadenken over uitbreiding.”

Boudewijn Leeuwenburgh werkte bij de voormalige NZH (nu Connexxion) en is vanaf het begin voorstander van de RijnGouweLijn. Hij heeft nu een adviesbureau voor mobiliteitsvraagstukken in Leiden.

in de vervoersstromen tussen Leiden en de kust. De opstellers denken dat slechts twee procent van de reizigers de auto zullen omruilen voor de lightrail. Leeuwenburgh: “De studie voor de RijnlandRoute is gebaseerd op bestaande computermodellen en alleen gericht op het wegverkeer. Waar we in onze regio vooral behoefte aan hebben, is een mobiliteitsstudie, waarin (auto)verkeer en (openbaar) vervoer integraal worden bekeken. Ik heb de laatste jaren veel gewerkt in België. Overheden zijn daar verplicht een integraal en intermodaal mobiliteitsbeleid te ontwikkelen met taakstellingen voor de groei van autoverkeer en luchtkwaliteit. De resultaten zijn spectaculair. Het aandeel van het openbaar vervoer in het totaal van de bewegingen is enorm gestegen. En dat is niet door het gratis vervoer in Hasselt, zoals helaas het misverstand in ons

land steeds is. Ik denk dat de voorspelling van de RijnlandRoute-studie niet klopt. Het gebruik van de RGL kan nog wel eens veel groter worden dan men nu denkt. Bij alle nieuwe lightrail-projecten die de afgelopen jaren in Europa zijn aangelegd, hebben de reizigersaantallen de verwachtingen ver overtroffen. Reizigers waarderen het imago en het gemak van railvervoer.”

Hopeloos

Leeuwenburgh noemt het besluitvormingsproces over de RGL tot nu toe ‘hopeloos’. “In samenwerking met bureau Blaauwberg en de regionale Rabobanken hebben we een studie gedaan naar de succes- en faalfactoren van vergelijkbare projecten in Europa. Een belangrijke faalfactor is als telkens weer nieuwe bestuurders en ambtenaren zich met het project moeten bezighouden. ▶

Een succesfactor blijkt te zijn als het project gedurende de gehele periode wordt geleid door één persoon die niet alleen het concept draagt, maar ook verantwoordelijk is voor de realisatie. In Straatsburg en Orléans was dat een burgemeester en in Karlsruhe de directeur van het vervoersbedrijf. Als het project telkens bij andere mensen komt te liggen, kan het oorspronkelijke concept vertroebelen en worden er in de communicatie en uitvoering missers gemaakt die men eenvoudig had kunnen voorkomen. Voor problemen als laden en lossen en fietsers in de straat zijn elders in Europa allang oplossingen bedacht. Daarvoor hoeven wij het wiel niet telkens opnieuw uit te vinden.”

Ramp

Bouwen op Valkenburg zonder RGL loopt volgens Leeuwenburgh uit op een ‘regelrechte ramp’. “Of we daar nu weinig of veel woningen bouwen, de druk is nu al zo groot, dat elke toename van het verkeer meteen tot problemen leidt.” Maar de regio moet volgens de mobiliteitsadviseur nu ook al verder kijken dan de RGL. “De Stedenbaan vormt een grote bedreiging voor de Bollenstreek. Het project leidt tot woningbouw op plekken waar dat

In Duitsland is regionale lightrail een groot succes. In het voetgangersgebied van de nauwe König Karlstrasse van Bad Wildbad is zelfs nog plaats voor een verhoogd halteperron. Tussen het hek en de huizen rechts ligt het riviertje de Enz.

niet gewenst is en gaat daarmee ten koste van het bollencluster, recreatie en toerisme. Een aftakking van de RGL naar Voorhout, Sassenheim en Lisse is een veel beter alternatief. Zo'n verbinding is goed in te passen in de bestaande bebouwing en zorgt voor

een goede en snelle ontsluiting van de regio, inclusief eventuele nieuwbouw rond de bestaande kernen. Het is ook goed voor de regionale economie. Maar als we zo'n lijn over vijftien jaar willen hebben, moeten we er wel nu mee beginnen.” ■

OV Taxi wellicht uitgebreid naar hele regio

In 2005 maakten 162.240 betalende reizigers gebruik van de OV Taxi in de Leidse regio. Na een telefonische reservering kunnen reizigers uit Alkemade, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Vooreschoten en Zoeterwoude van deur naar deur reizen. Ze betalen daarvoor een bedrag van 2,40 per zone. De gemiddelde ritlengte in 2005 was 2,8 zone.

De OV Taxi is een aanvullend openbaar vervoerssysteem dat het midden houdt tussen de bus en de taxi. Doordat meer mensen meereizen en het Rijk een financiële bijdrage levert, liggen de prijzen beduidend lager dan bij gewone taxi's. In principe kan iedereen gebruikmaken van de OV Taxi, dus niet alleen gehandicapten of ouderen. Het aantal reizigers was in 2005 iets lager dan in 2004. In 2004 was het vervoer flink gestegen na een intensieve publiciteitscampagne. Wellicht heeft de economische situatie in 2005

veel personen weer voor de goedkopere gewone bus doen kiezen.

Het project is gestart in de voormalige Leidse Regio en is nu ondergebracht bij Holland Rijnland. Op dit moment loopt een onderzoek naar de mogelijkheid om de OV Taxi uit te breiden naar de gehele regio Holland Rijnland. De resultaten worden eind 2006 verwacht.

Connexion Taxi Services voert OV Taxi uit en werkt daarvoor samen met enkele taxibedrijven in de regio Leiden. De kosten van het project zijn mede afhankelijk van het gebruik. Met de vervoerder worden jaarlijks een kostprijs en daarvan afgeleid klantentarieven afgesproken. De Rijkssubsidie wordt verleend via de provincie Zuid-Holland. Voor WVG-geïndiceerden geldt een gereduceerd tarief. De gemeenten passen het verschil tussen het klantentarieven en het gereduceerde tarief voor WVG-geïndiceerden bij. ■

Contactpersoon: Iris de Bruyne,
☎ (071) 523 90 31

Verkeer moet veiliger, maar cijfers ontbreken

“Sinds 2004 hebben wij van Verkeer en Waterstaat geen gedetailleerde opgaven meer ontvangen over het aantal verkeersslachtoffers,” vertelt Rien Fluit, beleidsmedewerker verkeer bij Politie Hollands Midden. “We staan nu stil. We kunnen sinds 2004 niet concluderen of het veiliger geworden is op de weg in de regio en we kunnen geen conclusies trekken over mogelijke knelpunten met betrekking tot de veiligheid. En dat is dramatisch.”

Rien Fluit is namens de Politie Hollands Midden betrokken bij het regionale overleg over de verkeersveiligheid in Holland Rijnland en in de Rijn- en Veenstreek. Holland Rijnland wil het aantal verkeersslachtoffers binnen een aantal jaren met een kwart zien dalen. Dat staat in het Regionaal Verkeers- en Vervoersplan (RVVP) dat in 2003 door de toenmalige Leidse regio en de Duin- en Bollenstreek is opgesteld.

Maar hoe veilig of onveilig de wegen de afgelopen twee jaar in de regio waren is moeilijk te zeggen, omdat Verkeer en Waterstaat al twee jaar de juiste gegevens daarvoor niet heeft geleverd. “Dat betekent natuurlijk niet dat de politie in het geheel geen

inzicht heeft in de actuele situatie in de regio. Het probleem is dat onze gegevens niet compleet zijn. Wij weten bijvoorbeeld vaak niet of iemand die naar het ziekenhuis wordt afgevoerd daar ook moet blijven. Pas als je daar blijft is er sprake van een ziekenhuisopname. Ook weten wij niet of iemand thuis alsnog overlijdt aan de gevolgen van een ongeval. Verkeer & Waterstaat heeft daar veel meer zicht op, omdat zij haar informatie van diverse bronnen betreft, zoals ziekenhuizen en verzekeringsmaatschappijen en het CBS.”

Slachtoffers

Bekend is dat er in 2004 in de regio 10 verkeersdoden en 249 gewonden vielen. Het aantal dodelijke verkeersslachtoffers in de Duin- en Bollenstreek nam in 2004 toe van drie naar zes ten opzichte van 2003. De Duin- en Bollenstreek behoorde in 2004 ook tot de RPV-regio's waar het vaakst onder invloed van alcohol wordt gereden. “We kunnen daar geen conclusies uit trekken,” aldus Fluit. “In juni zullen naar verwachting de gegevens weer compleet zijn. Dan kunnen we pas iets zeggen over

hoe de verkeersveiligheid zich in de regio heeft ontwikkeld.”

Maatregelen

Het landelijke beeld is wel dat het aantal verkeersslachtoffers de laatste jaren gestaag daalt. In Zuid-Holland daalde het aantal verkeersslachtoffers in 2004 vooral op 80 km wegen. Ook in de Holland Rijnland-regio is het verkeer zeker tot 2003 veiliger geworden. “Dat de situatie in het algemeen de afgelopen jaren is verbeterd is onder meer toe te schrijven aan een aantal landelijke maatregelen die ook op verschillende locaties in de regio zijn doorgevoerd,” verklaart Fluit. “Daarbij kun je denken aan het aanleggen van rotondes en gescheiden rijbanen, en het instellen van 30 km zones binnen de bebouwde kom en de 60 km zones buiten de bebouwde kom.” De politie heeft daarbij een adviserende taak, zo benadrukt Fluit. “Als een weg gevaarlijk is, kunnen we daar onderzoek naar doen in samenwerking met de wegbeheerder. Die is verantwoordelijk voor het nemen van de infrastructurele maatregelen. Wij kunnen natuurlijk wel controle uitoefenen. Kernpunten daarbij zijn alcoholgebruik, roodlicht, snelheid, helm en gordels. Aan controlemaatregelen gaat natuurlijk communicatie vooraf. Maar ook beïnvloeding, bijvoorbeeld door overduidelijk met een camera-auto langs de weg te gaan staan, zoals op de N206 veelvuldig gebeurt, is een vorm van communicatie. Het geeft niet dat iedereen direct ziet dat er wordt gecontroleerd. Als dat er toe leidt dat mensen bewust worden van het feit dat men zich aan de snelheid dient te houden, hebben we ons doel bereikt. We zullen ons de komende tijd op verschillende projecten richten. Dat moet in onderling overleg, want daar moet je menskracht voor vrijmaken, die je dan natuurlijk weer niet kunt inzetten voor andere taken. De komende maanden zullen we ons bijvoorbeeld gaan richten op het controleren van het dragen van de autogordels.”

Rien Fluit werkt bij de Politie Hollands Midden. Hij is betrokken bij het regionale overleg over de verkeersveiligheid in de regio Holland Rijnland.

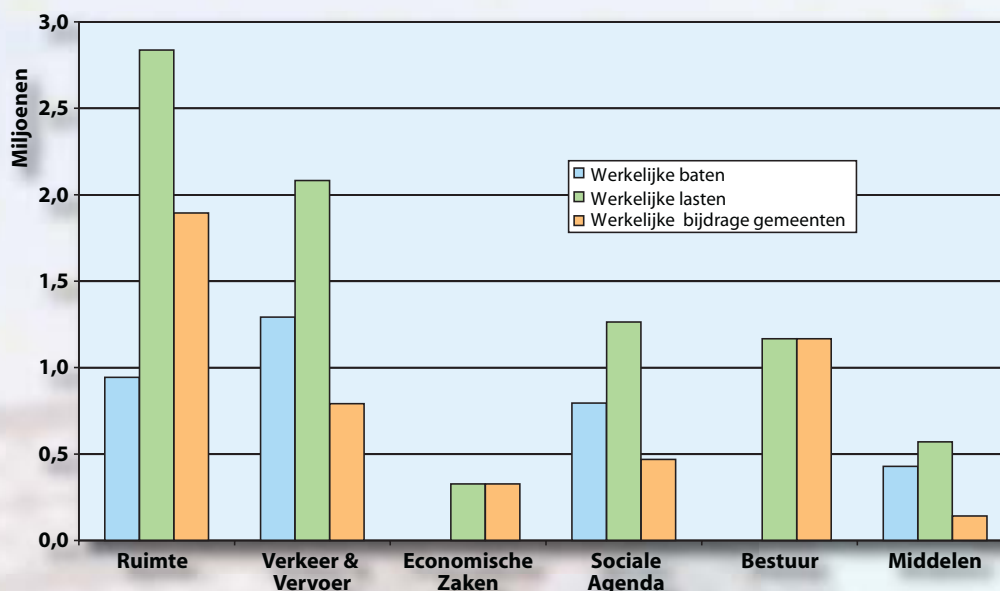

Rien Fluit: “We staan nu in feite sinds 2004 stil.”

Holland Rijnland in cijfers

Alle cijfers zijn voorlopig en onder voorbehoud van goedkeuring van de accountant en het Algemeen Bestuur.

Rekeningcijfers 2005 per programma

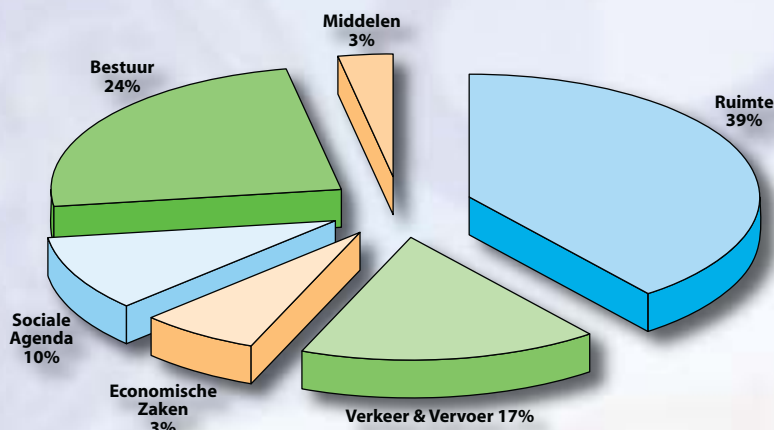

Programma's (exclusief Rijksbijdrage Web à € 5,0 miljoen bij Sociale Agenda)

	Baten	Lasten	Bijdragen gemeenten
Ruimte	943.494	2.837.428	1.893.934
Verkeer & Verv.	1.291.602	2.082.795	791.193
Econ. Zaken	0	326.796	326.796
Sociale Agenda	5.809.239	6.277.925	468.686
Bestuur	0	1.166.698	1.166.698
Middelen	428.779	570.950	142.171
Totaal	8.473.114	13.262.592	4.789.478

Bijdrage gemeenten 2005 in percentages per programma

Ruimte	1.893.934	39,54%
Verkeer & Vervoer	791.193	16,52%
Economische Zaken	326.796	6,82%
Sociale Agenda	468.686	9,79%
Bestuur	1.166.698	24,36%
Middelen	142.171	2,97%
Totaal	4.789.478	100,00%

Waarover besloot het Algemeen Bestuur in 2005?

In 2005 is het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland vijf keer bijeen geweest. Vier keer voor de reguliere AB-vergadering en een keer voor een extra vergadering over de tracékeuze voor de RijnlandRoute.

In de vergadering van **16 maart 2005** nam het AB besluiten over de kaderstellende nota begroting 2006, de regionale woonruimteverdeling, het SGB-gebiedsprogramma Natuur & Landschap Holland Rijnland, de rechtspositieregeling, het delegatie- en mandaatbesluit, de instructie secretaris, de instructie / benoeming controller en een eventuele wijziging van de naam van de regio, c.q. gemeenschappelijke regeling.

Op **19 mei 2005** was er een extra AB-vergadering over de tracékeuze voor de RijnlandRoute.

In de vergadering van **29 juni 2005** nam het AB besluiten over de regionale huisvestingsverordening, de subsidiegrondslag woningbouwafspraken, het plan van aanpak regionale structuurvisie en de beleidsarme begroting 2006. Het agendapunt 'naamgeving regio' werd aangehouden.

In de vergadering van **12 oktober 2005** besloot het AB over de jaarrekening 2004, de financiering van het project Zuidvleugel Zichtbaar Groener (ZZG), het regionale programma Externe Veiligheid, de huisvesting van de regionale ambtelijke organisatie en de inspraakverordening. Verder presenteerde het DB het nieuwe beeldmerk van de regio en is gesproken over de conferentie van de Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek op 7 november 2005, de Intentieverklaring Waterbeheer en de financiering van grote projecten.

In de vergadering van **14 december 2005** heeft het AB besluiten genomen over de aanpassing van de Huisvestingsverordening Holland Rijnland 2005, het bijbehorende uitvoeringsconvenant en woonwaarde als rangordecriterium, de begroting 2006 en over het profiel van de regio Holland Rijnland. Verder is afscheid genomen van AB-leden uit de gemeenten Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg en Sassenheim, Voorhout en Warmond.

Wat is er besproken in de Portefeuillehoudersoverleggen?

Voorafgaand aan de AB-vergaderingen vinden de zogeheten portefeuillehoudersoverleggen (pho) plaats. Wat is daar besproken en welke adviezen zijn er gegeven? Een korte samenvatting.

Voorafgaand aan AB 16 maart 2005

Pho Sociale Agenda – 2 februari 2005

- Het plan van aanpak inburgering is besproken en vastgesteld.

Pho Ruimte – 3 februari 2005

- Het ontwerp-regioprofiel van Holland Rijnland wordt positief gewaardeerd.
- Greenport Bollenstreek. De regio wil hierbij een belangrijke (regie)rol spelen.

Pho Economische Zaken – 3 februari 2005

- De bedrijventerreinenstrategie moet na 2005 worden voortgezet.
- Toeristisch beleid – discussie over meerwaarde voor de regio en financiering. In voorbereiding: nieuwe recreatieve bewegwijzering en een 'knooppuntensysteem' voor fietsers.

Pho Bestuur en Middelen – 4 februari 2005

- Kaderstellende notitie voor begroting 2006: vasthouden aan nul-lijn; beleidsarme begroting.

Pho Verkeer en Vervoer – 4 februari 2005

- Leiden vraagt een reactie op het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan Leiden.
- Stand van zaken Stedenbaan en station Sassenheim. Het station moet in 2007 open.

Voorafgaand aan extra AB-vergadering 19 mei

Gezamenlijk pho Ruimte en Verkeer en Vervoer

Tracékeuze RijnlandRoute vastgesteld. Als het aan de regio ligt, zal het tracé van de Rijnlandroute tussen Katwijk en de A44, het zogenaamde Valkenburg Zuid, door of ten zuiden van het te ontwikkelen gebied van Marinevliegkamp Valkenburg lopen. Daarnaast wordt een verbreding van de N206 eveneens in relatie tot de bebouwing van het Marinevliegkamp in de planstudie opgenomen.

Voorafgaand aan AB-vergadering 29 juni 2005

Pho Sociale Agenda – 18 mei 2005

- Groen licht voor meerjarenaafspraken met de provincie Zuid-Holland op de thema's Jeugd, Zorg, Participatie en Cultuur.
- Voorstel: streven naar Arbeidsmarktbeleid op niveau Holland Rijnland.

Pho Ruimte – 19 mei 2005

- Positief advies voor lokaal maatwerk in Warmond, het Uitvoeringsplan Water Holland Rijnland deel 1, het project Zuidvleugel Zichtbaar Groener en het Plan van Aanpak Regionale Structuurvisie.
- Discussie over startnotitie regionale Woonvisie.
- Stand van zaken Offensief van Teylingen.

Pho Economische Zaken – 19 mei 2005

- Discussie over rol regio bij toerisme en financiering toeristische projecten.

Pho Bestuur en Middelen – 20 mei 2005

- Akkoord begroting 2006 en ontwerp Inspraakverordening.

Pho Verkeer en Vervoer – 20 mei 2005

- Groen licht voor startnotitie uitvoeringsprogramma RVVP, regionale Verkeer- en Milieukaart en Meerjarenplan Verkeersveiligheid 2005-2007.

Voorafgaand aan AB-vergadering 12 oktober 2005

Pho Sociale Agenda – 31 augustus 2005

- Discussie over Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid (RPA) – Holland Rijnland wil eigen beleid voeren.
- Sociale agenda moet bij ruimtelijke vraagstukken worden gekoppeld aan ruimtelijke ordening.

Pho Ruimte – 1 september 2005

- Discussie over Zuidvleugel Zichtbaar Groener. Inwonerbijdrage 0,17 euro per 2007; regio onderhandelt verder met Rijk en provincie.
- Discussie over ruimtelijke consequenties Kantorenstrategie.

Pho Economische Zaken – 1 september 2005

- Gemeenten akkoord met toeristisch bewegwijzering.

Pho Bestuur en Middelen – 2 september 2005

- Discussie over taken die voor rekening van hele regio komen en welke worden toegerekend aan beperkt aantal gemeenten.
- Financiering Project Zuidvleugel Zichtbaar Groener (ZZG). Regio mag verder onderhandelen met Rijk en provincie.

Pho Verkeer en Vervoer – 2 september 2005

- Er moet een samenhangende investeringsstrategie komen.
- Reizigers Adviesraad voor het Openbaar Vervoer Holland Rijnland wordt betrokken bij advies over openbaar vervoer.
- Personele bezetting verkeersveiligheidsprojecten is besproken.

Voorafgaand aan AB 14 december 2005

Pho Sociale Agenda – 9 november 2005

- Besluit voor bestuursovereenkomst met provincie voor meerjaren Regionale Agenda Samenleving 2006-2008.
- Holland Rijnland onderzoekt met sociale diensten behoefte aan ondersteunende dienstverlening op het terrein van arbeidsmarkt.
- Nieuwe Wet inburgering nieuwkomers besproken.

Pho Verkeer en Vervoer – 9 november 2005

- Aanbesteding Collectief Vraagafhankelijk Vervoer in oude Leidse Regio.
- Stand van zaken Stedenbaan en station Sassenheim.

Pho Economische Zaken – 10 november 2005

- Akkoord met Fietsknooppuntensysteem.
- Akkoord met voorstel Kantorenstrategie.
- Akkoord met aanpak voor grotere inzet van regio bij toerisme.

Pho Bestuur en Middelen – 11 november 2005

- Bespreking gevolgen gemeentelijke herindelingen voor regio.
- Positief advies voor begroting 2006.
- Groepsgesprek evaluatie 1 jaar samenwerking.

Pho Ruimte – 11 november 2005

- Bespreking conferentie Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek
- Woonvisie provincie Zuid-Holland besproken; regio, provincie en corporaties gaan op diverse gebieden verder samenwerken.
- Negatief advies voor huur- en koopprijsgrens van respectievelijk 335 euro en 133.275 euro voor sociale sectorwoningen.
- Stand van zaken regionale woonvisie. Woonwaarde uitgangspunt voor rangorde woonruimteverdeling; overgangsregeling moet het voor 60-plussers met een lange woonduur in woning met een lage woonwaarde aantrekkelijk maken te verhuizen naar een seniorenwoning met een hoge woonwaarde.

www.hollandrijnland.net

Op de website van Holland Rijnland zijn drie weken voor elk portefeuillehoudersoverleg en elke AB-vergadering alle vergaderstukken te vinden. Ook na de vergadering zijn de stukken nog te raadplegen.

Organisatie Holland Rijnland

Klein en slagvaardig. Zo omschrijft secretaris Roelof van Netten de ambtelijke organisatie van Holland Rijnland. "Een organisatie die het middelpunt is van veel discussies en veel vragen op het bordje krijgt. Maar tegelijk een organisatie die gericht en integraal functioneert en enkele uitstekende producten heeft voortgebracht."

"Na de fusie van 2004 heeft 2005 vooral in het teken gestaan van het inwerken van de nieuw aangetrokken programma-managers en het invullen van enkele openstaande vacatures," zegt Van Netten. "Als ik terugkijk op het afgelopen jaar dan valt het mij op hoe snel iedereen zijn plek in de nieuwe organisatie heeft gevonden en hoe snel de contacten met de aanspreekpunten bij gemeenten, provincie, rijksoverheid en andere organisaties weer zijn gelegd."

Klein en slagvaardig betekent ook dat de organisatie soms kwetsbaar is. "Als er medewerkers door ziekte uitvallen is dat lastig. Gelukkig zijn we dankzij de inzet en flexibiliteit van de overige medewerkers uitstekend in staat geweest de extra werkdruk op te vangen." Maar kwetsbaarheid is niet het enige gevaar dat volgens de secretaris de regionale organisatie bedreigt. "We moeten ook oppassen dat we niet teveel het uitvoeringskantoor van de provincie worden. Ik snap best dat de provincie het makkelijker vindt om met een regio te spreken in plaats van met twaalf afzonderlijke gemeenten. Maar de regio moet niet het werk van de provincie doen. Op die manier ontstaat een ambtelijk vergadercircuit tussen twee middenbesturen. Wij moeten primair de platformfunctie voor de gemeenten falciteren én van daaruit de belangenbehartiging handen en voeten geven."

Van Netten is trots op de producten die de ambtelijke organisatie het afgelopen jaar heeft afgeleverd. "Daarbij denk ik met name aan het nieuwe woonruimteverdeelsysteem. Als jonge regio zijn we in samenwerking met corporaties en gemeenten in staat geweest in korte tijd een geheel nieuw systeem op poten te zetten en operationeel te maken. Dat is een prestatie van jewelste. Maar ook op andere terreinen blijkt dat we ons mannetje staan. Zo

zijn we een serieuze gesprekspartner voor provincie, departementen en maatschappelijke organisaties. Mede dankzij de inzet van onze medewerkers hebben we overal ingangen en zijn we erin geslaagd ons bij de Noord- en de Zuidvleugel goed op de kaart te zetten."

Van Netten: "Werken bij een regionale overheid betekent dat je over een aantal basisvaardigheden moet beschikken. Je

werkt voortdurend in het spanningsveld tussen gemeenten, beleidsvelden, provincie en Rijk. Je hebt veel bazen te dienen. Het krachtenveld is vaak diffuus. Ik bespeur bij de medewerkers van onze organisatie een grote bevlogenheid om zich voor de gemeenschappelijke doelen in te zetten. Maar gelukkig ook voldoende relativiseringsvermogen om met de voortdurend wijzigende omstandigheden om te gaan."

In april verhuist de organisatie naar een nieuw kantoorpand in Leiden. Wat Van Netten betreft zal die verhuizing geruisloos verlopen. "De nieuwe bestuursperiode grijpen we aan om met de gemeenten te komen tot een vierjarenwerkplan. Zeg maar de 'agenda 2007-2011'. Zo'n agenda moet veel scherper in beeld brengen waar de samenwerkende gemeenten zich op willen richten. Welke projecten wel. En dus ook, welke projecten en werkzaamheden niet. Zodat de twaalf gemeenteraden, colleges van burgemeester en wethouders en gemeentelijke ambtelijke organisaties na een goede discussie een gedeeld beeld hebben van wat de komende vier jaar op de regionale agenda staat. Uiteraard zal de focus liggen op het Programma van Afspraken. Bovendien wil ik verder investeren in de mensen die nu aan boord zijn. De link tussen deadlines en kwaliteit zal daarbij meer aandacht krijgen." ■

Colofon

Regiomagazine SamenGevat is een uitgave van Holland Rijnland en verschijnt minimaal vier keer per jaar.

Redactieadres: Holland Rijnland, t.a.v. Annemarie van der Schans, e-mail: avdschans@hollandrijnland.net

☎ (071) 523 90 58, 📠 (071) 523 90 99

Verzendadministratie: secretariaat@hollandrijnland.net of ☎ (071) 523 90 90

Redactie: Cock Koelewijn, Martin van Duijn, Geert Langendorff

Fotografie: Dick Hogewoning, Seashore Media

(Eind)redactie, vormgeving en realisatie:

Seashore Media, Katwijk ZH (www.seashore.nl)

Nieuwe adresgegevens Holland Rijnland

Holland Rijnland

Schuttersveld 9, 2316 XG Leiden

Postbus 558, 2300 AN Leiden

Telefoon (071) 523 90 90

info@hollandrijnland.net, www.hollandrijnland.net